

duhovno življenje

Zgoraj: V cerkvi Marije Pomagaj v Sloveski hiši je 3. decembra 1995

prejelo prvo sveto obhajilo 44 otrok.

Sredaj: 18. novembra pri zahvalni sveti maši ob zaključku Srednješolskega tečaja

Leto vere in upanja

MARKO KREMŽAR

Letošnje leto bo potekalo Sloven-
cem v znamenju treh velikih
katoliških škofov. Prvi med njimi je
rimski škof Janez Pavel II., ki bo kot
Kristusov namestnik na zemlji prvič obis-
kal našo domovino, da nam s svojo
prisotnostjo utrdi krepost vere. Deležen
bo časti, od mnogih pa tudi globoke
hvaležnosti in ljubezni. Drugi škof v
središču slovenske katoliške pozornosti
bo Anton Martin Slomšek, o katerem
upamo, da bo prvi Slovenec deležen
beatifikacije. Vsem bo v ponos, nekate-
rim pa tudi v zgled in potrditev. Tretji je
pokojni ljubljanski škof Gregorij Rož-
man, ki ima čast, da je bil prvi katoliški
škof v povojnem, po boljševikih obvla-
danem delu Evrope, katerega so komu-
nisti postavili pred svoje sodišče in ga
po krivem obsodili. Letos bo poteklo od
te obsodbe že petdeset let, pa se bo
vendarle ob imenu škofa Rožmana po-
novno pokazal med nami prav tisti del
narodne resničnosti, ki bo ob papežu in
Slomšku ostal prikrit. Nestrpnost nas-
protnih in malodušnost lastnih bosta
poskušali zasenčiti med ljudstvom spo-
min na živo vero, trdno upanje in neo-
majno zvestobo škofa, ki spada v skupi-
no zavednih Slovencev, katerim v do-
mači državi še ne priznajo pravice do
groba.

Preteklo leto je bilo leto obletnic. Pol
stoletja je minilo od konca vojne in revo-
lucije, pol stoletja, odkar smo morali
zapustiti dom, pol stoletja, odkar so od-
peljali domobranci na poslednjo pot,
pol stoletja, odkar so komunisti posejali
slovensko zemljo z množičnimi grobišči.
A s tem obletnic ni konec. Dóbi množič-
nih pobojev je sledila v Sloveniji doba
strahovanja in sodnih procesov po sov-
jetskem vzorcu.

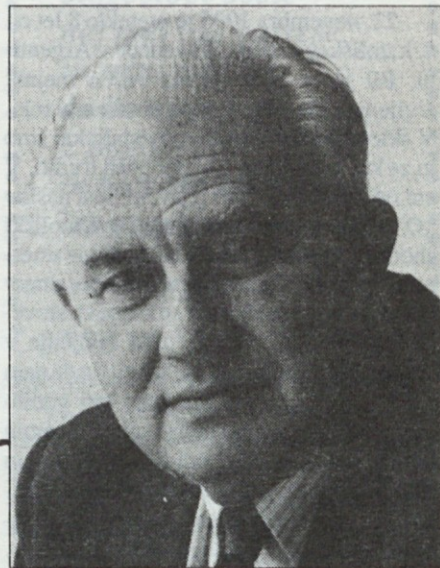
Vrsta krivičnih sodnih procesov „v
imenu ljudstva“, ki so še danes v sramo-
to vsemu narodu, ker jih njegovi preds-
tavniki niti zdaj v svobodi niso javno
preklicali, se je pričela takoj po komunis-

tični zasedbi z „legaliziranim“ umorom
globoko vernega pisatelja Narteja Ve-
likonje. A morije ni bilo konec in ječe so
se polnile z obsojenci. V okviru velikih,
propagandno usmerjenih procesov so
pričeli jemati nasprotnikom komunistič-
nega totalitarizma bodisi življenje bodisi
svobodo, vsem pa dobro ime. Dolga je
vrsta poštenih Slovencev, ki so bili tista
leta „obsojeni“ in pozabljeni. Dolga je
vrsta komunističnih procesov, ki so bili
in so še javen zasmeh pravici. Preveč jih
je, da bi jih lahko naštel, dovolj jih je, da
bi se ob njih slovenskim pravnikom,
državnikom in zgodovinarjem lahko vz-
budil čut odgovornosti.

Propagandni aparat komunistične
partije je žrtve teh „sodnih“ procesov
sistematično in krivično blatil, prav kakor
je to delal od vsega početka s tistimi,
katere so morili brez vsake sodbe. Nato
so vztrajno, skozi pet desetletij, metali
na njihova imena golide zlaganega bla-
ta. Do danes slovenske oblasti teh ma-
dežev niso poskušale oprati. Ni mogoče
govoriti o pravni državi, kjer teži sodno
oblast težko breme opustitve.

V povodnji revolucionarnih proce-
sov in obsodb proti sovražnikom „nove-
ga reda“, katere nekateri rojaki zlonar-
merno, drugi pa necdgovorno še vedno
imenujejo „izdajalce“, je bil sojen in ob-
sojen tudi ljubljanski škof dr. Gregorij
Rožman.

Partijski tožilec je na razpravi svojo
obtožnico proti škofu zaključil takole:
„Obtoženi Rožman je kot dosleden in
zaklet sovražnik svojega naroda, do kraja
zvest okupatorju, pred osvoboditvijo Slo-
venije... širil zmešnjavo in lažno propa-
gando med ljudstvom, da Jugoslovanska
armada vrši pokole civilnega
prebivalstva, in je s tem zapeljal naše
preprosto ljudstvo, da so mnogi zapusti-
li svoje domove in se skupaj z okupar-
jem umaknili v inozemstvo, kjer so iz-
postavljeni trpljenju in propadu.“ Potem,
ko je dala partija pobiti na tisoče neobo-
roženih Slovencev in se je trudila, da bi

dobila iz „inozemstva“ še ostale tisoče
civilnih beguncev, predstavlja taka ob-
tožnica višek cinizma.

Škof Rožman je o resničnih vzrokih
svoje obsodbe zapisal: „Odkrito izpri-
čujem, da sem videl v brezbožnem ko-
munizmu, popolnoma v smislu enciklike
‘Divini Redemptoris’, največjo nevarnost
za krščanstvo in za krščansko življenje
mojega naroda, nevarnost za časno in
večno srečo, kakor doslej v tisočletni
zgodovini ni nikdar poprej obstajala.“
Čas je potrdil, da se Cerkev v presoji
komunizma ni motila in da so svarila
ljublanskega škofa bila upravičena in
potrebna.

Danes iz perspektive petdesetih let
se le malokdo spomni imen njegovih
tožilcev in sodnikov, medtem ko postaja
lik škofa Rožmana vedno pomembnejši
in večji. Bil je med prvimi, ki so sprevide-
li, da se komunistična partija poslužuje
narodne nesreče za svojo revolucijo in
boj za oblast, pa tudi prvi katoliški škof v
povojni Evropi, ki so ga komunisti posta-
vili pred svoje sodišče. Zahodni svet je
bil ob tem procesu brezbrizen. Ko pa so
sledile podobne javne obsodbe hrva-
škega nadškofa Štepanca in madžarskega
kardinala Mindszentija, je postalo

Naša verska skupnost v letu 1996

LOJZE KUKOVICA

22. novembra 1995 je preteklo 8 let od 2. katoliškega shoda Slovencev v Argentini. Bil je to brez dvoma važen mejnik življenja naše skupnosti tu ob Srebrni reki. V sklepnih izjavah smo povedali, kaj smo in za kaj se hočemo v bodočnosti truditi. V eni od šestih sklepnih izjav, ki nosi naslov „O versko-nravnem življenju“ je Katoliški shod podal temeljna načela in glavne smerice za versko-nravno življenje posameznikov in skupnosti. Tam smo znova slovesno izpovedali, da ima naše življenje v Bogu svoj izvor in svoj zadnji cilj in da nam torej ta osnovna resnica hoče biti vodilo vsega našega dejanja in nehanja. Po osmih letih je primerno, da si priključimo v spomin sklepane izjave, zato jih v naslednjih vrsticah — ne sicer dobesedno, pač pa v zvestobi do vsebine — znova podamo.

1. Življenje, utemeljeno na veri in vodenjeno po nraavnih načelih, smatramo za največji zaklad, za tisti svetopisemski biser, ki presega po svoji vrednosti vse druge vrednote. Postavljamo ga zato za temelj vsega zemskega življenja in za edino poroštvo srečne večnosti. Zato ga bomo nad vse drugo cenili in si bomo vztrajno prizadevali, da bomo v njem rasli in se v njem

izpopolnjevali tako v svojem osebnem kot družinskem in skupnem življenju.

2. Ker pa milost predpostavlja naravo in jo spopolnjuje, zato bomo visoko cenili tudi vse naravne danosti in darove, s katerimi nas je Bog obdaril. Med temi smo Bogu posebej hvaležni za bogato dediščino, ki smo jo prejeli od svojih prednikov, zlasti od tistih apostolskih in kulturnih delavcev, ki so za ceno velikih trudov in žrtev posredovali Slovincem krščansko vero in jih kulturno prebujali.

3. V naših svetniških kandidatih Slomšku, Baragi, Gnidovcu, v številnih mučencih brezbožnega komunizma bomo gledali svoje vzornike in priprošnjike. Skrbeli bomo, da bodo največji med njimi dosegli tudi čast oltarjev, da bodo tako še poznim rodovom kazali svetlo pot življenja.

4. Budno bomo skušali spoznavati in razločevati znamenja časov, po katerih Bog govori vsaki dobi. Za posebnega vodnika v teh temnih časih, ki jih svet preživlja, bomo imeli cerkveno učiteljstvo, ki je bilo od Gospoda časov postavljeno, da vodi človeštvo po poti resnice. V zavesti, da kdor njega posluša, posluša Kristusa, hočemo zvesto slediti njegovim naukom.

5. Krščansko življenje se prične s krstom, pri katerem postanemo božji otroci in člani Kristusovega skrivnostnega telesa, Cerkve. Skrbeti hočemo, da bo to življenje v nas nenehno raslo, se krepilo in se poglobljalo. To bo sad pogostnega prejemanja zakramentov, zlasti evharistije, ponižne in vztrajne molitve ter nenehnega prizadevanja za vestno izpolnjevanje božje volje v vsakdanjem življenju in vdanega sprejemanja trpljenja in preskušanj, ki nam jih očetovska Previdnost naklanja. Potrebno pa je, in se bomo za to tudi vztrajno prizadevali, da vedno bolj spoznamo lepoto krščanskega življenja, v katero nas je Bog milostno poklical. Zato bomo pogosto brali Sveto pismo, se tudi drugače versko-nravno izobraževali ter uporabljali druga sredstva, ki jih krščanska askeza priporoča za rast v duhovnem življenju.

6. Ker je evharistična daritev središče in vrh vsega krščanskega bogoslužja, zato se bomo nedeljske svete maše pobožno in aktivno udeleževali. Vse druge pobožnosti, ki jih po dolgi tradiciji in priporočilih Cerkve gojimo, morajo voditi k evharistiji.

7. Pri srcu nam bo obhajanje prvih petkov in prvih sobot, ki jih Cerkev tako

jasno vsem, ki so hoteli videti, da so bili očitki medvojnega kolaboracionizma in izdajalstva le del komunističnega scenarija v boju proti katoliški Cerkvi.

Škof Rožman je na začetku svoje škofovske poti sklenil z Bogom tiho pogodbo, o kateri je napisal: „Izročil sem Mu svoje dobro ime, osebno čast in vsega samega sebe s prošnjo, da ne bi bila nobena duša pogubljena zaradi moje nesposobnosti.“ Bog je škofa Rožmana prijel za besedo do smrti in še čez. Dopušča, da je zvesti pastir Njegove črede izgubil dobro ime med mnogimi rojaki vse do naših dni. Pogodba, ki jo je sklenil škof Rožman z Bogom, se še ni iztekla.

Morda bomo videli sadove Rožmanove velikodušne pogodbe s Stvarnikom šele v večnosti. Lahko pa upamo, da se

bo končno izkazala ob njegovem imenu pravica tudi na zemlji. Omembe vredno je dejstvo, da prihaja prvi papež v samostojno slovensko državo natanko petdeset let po krivični obsodbi slovenskega škofa. To obsodbo, ki jo je spremljala v težkih časih pred pol stoletja doba velike osamljenosti, je imel škof Rožman za višek svojega preizkušanj polnega življenja. Ob tej obletnici se bo izpolnilo slovenskemu katoliškemu občestvu še drugo, dolgo neizpolnjeno upanje. Dočakali bomo, da prejme zaveden, jasnoviden in tudi dolgo zamolčani škof Anton Martin Slomšek od Cerkve, kateri je bil sinovsko vdan, priznanje blaženosti.

Strašna senca komunistične zablode še vedno leži nad nami. Brezbrižnost, lahkovernost, nezaupanje in strah,

ki so jih desetletja sejali komunistični aktivisti, so pognali globoke korenine med ljudstvom. Ni jih malo, ki se zavzemajo za nov družbeni red, pa hkrati še vedno govorijo in vrednotijo, kakor so jih naučili dogmatiki revolucije. Ne upirajo se starim lažem, ker bi sprejetje resnice zahtevalo od njih napora in v mnogih primerih tudi spreobrnjenja. A ker je resnica močnejša od laži, bo prešlo tudi to.

Božji mlini meljejo počasi, a gotovo. Ne vemo, kdaj, a prišel bo čas, ko bo škofu Gregoriju Rožmanu, pa tudi drugim krivično obsojenim in javno še nepokopanim rojakom dano počivati v domači zemlji. Vrnili se bo med svoje, obdani z vsem spoštovanjem in s častmi, ki mu — kot velikemu sinu slovenskega naroda in zvestemu pastirju Kristusove črede — pripadajo.

priporoča. Na prve petke bomo po vseh dušnopastirskih središčih prirejali svete ure, pri katerih naj bi se rojakom še naprej nudila možnost za mesečni prejem zakramenta svete pokore. Na prve sobote pa hočemo še posebej prositi za slovenske duhovniške poklice, da bi nam, kot do sedaj, tudi vnaprej ne manjkalo dobrih dušnih pastirjev. Prav tako bomo molili za redovniške in misijonske poklice.

8. Živeli bomo s cerkvenim letom. Z ljubeznijo bomo zato obhajali verske in narodne običaje ob cerkvenih in družinskih praznikih. Proti vplivu razkristjanjenega okolja, v katerem nam je živeti, in ki se kaže tudi v tem, da se otrokom dajejo vedno bolj pogosto imena, tuja krščanskemu duhu, bomo skrbeli, da bodo mladi starši izbirali otrokom imena svetnikov, v katerih bodo imeli otroci svoje vzornike in priprošnjike.

9. Posebno pobožnost bomo gojili še naprej do božje Matere Marije. Dnevno se ji bomo priporočali in kot njeni zvesti otroci bomo obhajali njene praznike. Vsako leto bomo slovesno poromali k njenemu narodnemu svetišču v Luján. Med oblikami Marijinega češčenja bomo posebej cenili molitev rožnega venca in molitev angelovega češčenja. V naših družinah naj visi na častnem mestu poleg križa tudi podoba Marije Pomagaj. Pred to podobo bomo letno obnavljali Mariji svoje posvečenje.

10. Sredstev družbenega obveščanja, kot so tisk, radio, televizija, kot tudi gledališče, kino in videokasete, se bomo modro posluževali. Zavedali se bomo, da

so ta sredstva lahko v službi dobrega in slabega, zato ne bomo dopustili, da bi nam bila v versko ali moralno škodo. V nobeni slovenski hiši v Argentini naj ne manjka kakšnega verskega časopisa, posebej še slovenskega.

11. Glasbeno izročilo vesoljne Cerkve je zaklad neprecenljive vrednosti. Zato Katoliški shod priporoča poleg ljudskega nabožnega petja pri bogoslužnih opravilih tudi zborna petje in vsakršno glasbo, ki je v skladu s svetostjo bogoslužja in z dviganjem src k Bogu. Za voditelje cerkvenega petja naj bi se prirejala vsakoletna srečanja in po potrebi tudi tovrstni tečaji.

12. Katoliški laiki naj se zavedajo, da so v moči sv. krsta in sv. birmе poklicani, da se polno udeležujejo cerkvenega življenja. Njih glavna naloga je, da svoje poklicno delovanje prešinjajo s Kristusovim duhom. Ker je poleg vzornega osebnega življenja in osebnega apostolata tudi organizirano delo eno od uspešnih sredstev, da Kristus zavladava v družbi, naj laiki radi po svojih močeh sodelujejo v cerkvenih in katoliških organizacijah ter v dušnopastirskih svetih, ki naj se ustvarijo ali pa poživijo v vseh naših okrajih.

13. Nobenemu kristjanu ne sme biti tuja misijonska dejavnost, čeprav bodo njene konkretne oblike različne. Vsi člani Cerkve smo, vsak v svoji meri, soodgovorni za grajenje božjega kraljestva na zemlji tam, kjer še ni poznano ali utrjeno. Pri misijonskem naporu Cerkve bomo torej radi sodelovali. Posebej bomo še podpirali

Sveto Božje Dete

*blagoslove svete
naj nad vas natrese
in miru prinese,
da bo novo leto
z Bogom spet začeto
in bo vaše delo
lep uspeh imelo.*

JOŽKO KRAGELJ

delo slovenskih misijonarjev po svetu.

14. Za pobujanje in rast misijonske zavesti naj se v okviru slovenskega dušnega pastirstva ustanovi osrednji misijonski odsek, kateremu naj se pridružijo krajevni misijonski odseki. Naloga teh je, da budijo misijonsko misel in zanimanje, odkrivajo in pospešujejo misijonske poklice ter organizirajo praznovanje vsakoletnega misijonskega dneva.

15. Hvaležni Bogu in Cerkvi, ki je s konstitucijo Exul Familia iz leta 1952 omogočila slovensko dušnopastirstvo, Katoliški shod vzpodbuja vse rojake v Argentini, da se s hvaležno in odgovorno ljubeznijo vključijo v naše versko občestvo, za katero skrbe slovenski duhovniki pod vodstvom

Pročelje Slovenske hiše v Buenos Airesu leta 1974,
ob blagoslovitvi cerkve Marije Pomagaj.

Zbiranje rojakov na dvorišču pred cerkvijo,
pred njeno posvetitvijo.

„Vse, kar je dobro za našo skupnost, je treba podpreti...“

PAVLINA DOVBOVŠEK

O msgr. Antonu Oreharju lahko veliko napišemo, pa bi še vedno bilo premalo. Letos bo preteklo deset let, odkar je odšel k Bogu, ki ga je brez dvoma bogato poplačal za vse dobro, kar je ustvaril za našo skupnost. Bil je klena gorenjska osebnost, globoko čuteč, a nas je s trezno presojo družil in vodil 40 let, da smo vztrajali navkljub vsem težavam in zaprekam in ostali zvesti načelom, zaradi katerih smo pred pol stoletja morali zapustiti našo domovino. Nikoli mu ni bila odveč nobena pot, če je opazil, da je kak rojak zabredel v težave, bodisi materialne ali drugačne. Za vsakega izmed nas se je zanimal, kakor da bi bili vsi ena sama družina. Posebno pri srcu so mu bili mladi ljudje. Z očetovsko skrbjo jim je sledil pri delu v tovarnah ali pri študiju na univerzah in se veselil vsakega uspeha, če so ga dosegli. Ponosen je bil na vsakega, ki se je zmozel uveljaviti v tukajšnji družbi.

Z zanimanjem je tudi sledil delu

Zveze slovenskih mater in žena. Spominjam se, kako sem mu leta 1965 z bojaznjivo sporočila, da pripravljamo novo organizacijo za žene, ki bo morala biti prirejena našim potrebam, pa tudi našim močem primerno. Ustanovitelj Zveze dr. Jure Rode ga je sicer že prej seznanil z našimi željami, pa vendar nisem vedela, kako bo sprejel še eno organizacijo poleg že obstoječih. Bala sem se, kakšno bo njegovo mnenje. Poslušal me je, dokler mu nisem vsega povedala, potem pa me prijel za roko in dejal: „Vse, kar je dobro za našo skupnost, je treba podpreti! Težko se boste uveljavile, a z Božjo pomočjo boste uspele. Ne odnehajte ob prvi zapreki in raje poiščite način, da jo boste premagale. Vedno se pa zavedajte, da bo uspeh odvisen od vas samih. Zveza bo takšna, kakršno boste same ustvarile!“

Z veseljem smo pričele pripravljati sestanke, katerih se je včasih udeleževalo tudi čez sto žena, saj takrat še niso obstajali krajevni odseki. Pripravljati

smo pričele tudi pravila Zveze. Za pomoč smo naprosile dipl. jurista Božidarja Finka, ki je rad ustregel naši želji. Msgr. Orehar ni nikdar posegal v naše delo, priskočil pa je na pomoč, če smo ga prosile. Večkrat se je namreč zgodilo, da nam je zmanjkalo sredstev za naše dobrodelno delo. Vedno nam je denarno pomagal, češ, „nikomur ne smete odreči pomoči, če vas zaprosi!“ Bil je pa tudi kritičen in je povedal, kar mu ni bilo všeč. Toda nikoli javno. Poklical me je in mi med štirimi očmi razložil, če mu kaj ni ugajalo. „Predsednica Zveze ste in zato odgovarjate za vse, kar naredijo odbornice,“ mi je nekoč dejal, „pazite, da si boste zmogli obdržati avtoriteto. Zato je vaše delo pri Zvezi najtežje!“ Kako prav je imel!

Kakor je bil izredno dober za Zvezo in je imel razumevanje za naše delo, tako je tudi znal biti strog, če kaj ni bilo prav. Spominjam se, da je Zveza nekoč pripravila prireditev, ko je na odru moralo goreti veliko sveč. Organizirala jo je danes že pokojna Danica Petričkova. Takrat je bil msgr. Orehar resno v skrbeh, da se ne bi kaj vnelo in bi nastal požar. Obljubiti sem mu morala, da takšnih prireditev ne bomo več prirejale, pa če bi bile še tako prijetne!

Večkrat me je tudi resno opomnil, da mora vse naše delovanje biti v skladu s katoliškimi načeli. „Vaš znak je srce, ki je simbol ljubezni. Zato delujete

delegata slovenskih in argentinskih škofov. Ideal je, da bi iz lastnega verskega občestva prihajali novi slovenski duhovniki. Žal tega ideala skupnost zadnje čase ne dosega več, zato Katoliški shod poziva vse vernike, naj prosijo Gospoda žetve, da bo poslal zadosti in dobrih duhovnikov za duhovno oskrbovanje naše sloven-ske skupnosti.

16. Med člane slovenskega občestva v Argentini štejemo vse slovenske vseljence in njihove potomce, v nekem oziru tudi zakonce druge različne narodnosti, ki so poročeni s slovenskimi vseljenci, njihovimi otroki in vnuki, vse „dokler je to koristno“, kot uči Cerkev. Izvzeti so le tisti, ki se prostovoljno odločijo za vključitev v krajevne župnije, kot to določa posebno Navodilo Apostolskega sedeža leta 1969.

17. Da bo slovensko versko občestvo v Argentini, ki je razdeljeno v krajevna

dušnopastirska središča, vedno bolj občestvo vere, bogoslužja in ljubezni, vse močno vzpodbujamo k zavestni udeležbi in odgovornosti pri našem verskem življenju.

18. V vsej naši skupnost naj vlada prijateljsko in družinsko razumevanje, ki je sad pristne krščanske ljubezni. V bistvenih rečeh bodimo vsi enih misli, ko gre pa za nebstvene stvari, spoštujmo svobodo različnih mnenj, v vsem pa naj med nami vlada iskrena ljubezen. Dušni pastirji naj s Kristusovo ljubeznijo skrbijo za njim izročene vernike. Posebno skrb naj posvečajo tistim, ki so zašli s prave poti ali pa so v nevarnosti, da to store. Verniki pa naj svojim dušnim pastirjem radi pomagajo pri njihovem delu. Vsi člani občestva pa naj imajo čuteče srce za tiste rojake, ki so v kakršnikoli duhovni ali materialni potrebi.

19. S Cerkvijo v Sloveniji, ki nam je

kljub veliki krajevni oddaljenosti po srcu tako blizu, bomo ostali povezani s pristrčno ljubeznijo. Njeno življenje in njena usoda bo globoko odmevala tudi v naših srcih. Pri srcu nam bodo seveda tudi drugi slovenski verniki, živeči zunaj matične domovine. Vseh Slovencev se bomo posebej spominjali na predvečer praznika naše Marije Pomagaj. S Cerkvijo v Argentini, katere verniki smo, bomo globoko čutili, zanjo molili in pri njenem delu po možnosti tudi aktivno sodelovali.

20. Vedno se bomo hvaležno spominjali in se v molitvi zahvaljevali vsem tistim, ki so se v dolgih letih našega bivanja v tej deželi trudili za naše versko in нравno življenje in ki so tako pomagali graditi naše versko občestvo.

Iz Slovenije

v tem smislu. Brez velikega razkazovanja in govorjenja delite med rojake pomoč, pa tudi besede ljubezni. Materje in žene morate biti vzor vsem in če je kdaj potrebno, morate znati uglasiti morebitna nesoglasja ali spore. Zavedajte se tudi vedno, da ste odšle po svetu zaradi določenih načel. Ostanite jim zveste in jih prenesite na vaše potomce! Tudi jaz sem imel mater, zato želim, da s svojim delom delate čast slovenskim poštenim ženam in materam,“ mi je naročal, ko je nekoč obiskal naš dom.

Brezplačno je stavil Zvezi na razpolago Slovensko hišo in ni nikoli zahteval odškodnine — ravno obratno — dodal nam je, če je zmanjkalo.

Vsako leto je imel prvo predavanje v novi poslovni dobi. Vsebinsko je izbral sam in nam vedno podal snov, ki je bila v tistem času merodajna.

Po njegovi smrti je Zveza dobivala zaščito pri msgr. dr. Starcu, sedaj pa pri župniku Jožetu Škerbcu, ki je bil med odsotnostjo dr. Rodeta tudi več let njen

Teološki tečaj 1995: Strpnost in ljubezen. Od 13. do 17. novembra je bil na teološki fakulteti v Ljubljani in v Škofijski avli v Mariboru teološki tečaj 1995; predavali so: p. dr. Christian Gostečnik: Hudo je v moji družini; Janez Janša: Vizija slovenske obrambne politike; Lojze Peterle: Vizija slovenske zunanje politike; Marjan Podobnik: Vizija slovenskega kmetijstva in poljedelstva; dr. Metod Benedik: Od inkvizicije do svetosti; dr. Manca Košir: Ko Drugi pokliče ženo; dr. Hubert Požarnik: Psihopatologija nestrpnosti; dr. Anton Stres: Zahteva po strpnosti kot civilizacijski pojav; mag. Klaus Einspieler: Biblični monoteizem —

duhovni vodja.

V teh letih se je Zveza lepo razvila. Kjer se nahaja slovensko središče, tam imamo odseke. Materje in žene se udeležujejo tako kulturno kakor dobrodelno in organizacijsko, saj so si v svesti, da bo Zveza slovenskih mater in žena takšna, kakršno bodo same ustvarile!

vir nestrpnosti? Tečaj o aktualnih temah za študente in izobražence organizira vsako leto Medškofijski odbor za študente.

Mariborski škofijski zbor je bil v soboto 11. in v sredo 25. novembra in bil posvečen vprašanju duhovniške eksistence danes v Sloveniji. Obravnavali so 5 tematskih krogov o duhovniku: od rojstva do nove maše, njegovo duhovnost, trajno izobraževanje, njegov socialno družbeni položaj ter skrb za sodelavce.

Slovenski svetniški kandidati in svetovni misijonski dan v Sloveniji. V nedeljo 22. oktobra 1995 so v Sloveniji praznovali svetovni misijonski dan pod geslom „Slomšek, Gnidovec, Baraga — misijonski navdih za naš čas“. To geslo bo tudi za misijonsko delo v letu 1996 v Sloveniji.

Nov odbor Mohorjeve družbe v Celju: dr. Ivan Štuhec, predsednik; dr. Marijan Smolik in Svetko Gregorič, podpredsednika; dr. Metka Klevišar, tajnica; odborniki: Ivan Albreht, Jože Faganel, Lojze Kozar ml., prof. France Pičnik, Marjan Rola, dr. Ciril Sorč, Milan Strmšek, Jože Treven in Matej Zevnik; v nadzornem odboru: dr. Jože Maček, dr. Stanislav Slatinšek in mag. Cveto Varlič.

Nedelja, 3. decembra: Slovesnost prvega svelega obhajila v cerkvi Marije Pomagal v Slovenski hiši. — Foto: Marko Vombergar

Izpod vrha DRUGEga TISOČLETJA

NADISLAVA LAHARNAR

V okviru proslav 125-letnice bue-
nosaireškega dnevnika „La Nación“
je 26. septembra govoril španski
mislec Julián Marías o svetu na prelomu
dveh tisočletij.

V treh točkah je povzel dosežke 20.
stoletja: velika pridobitev dobrin oziroma
bogastva, nesluten razvoj znanosti in teh-
nike in podaljšanje povprečne življenjske
dobe zaradi izboljšanja življenjskih pogo-
jev. Vse to je zaznavno že v razlikah med
sedanjimi starši in otroki, to se pravi med
dvema zaporednima generacijama. — Tudi
znake dekandence je podal v treh točkah:
organizirani terorizem, ki povsem hlad-
nokrvno ubija zaradi ubijanja, mamila in
splav. Izhod iz tega stanja je v odločitvi, da
živimo kot osebe, kar v resnici smo. Vsaka
je edinstvena, neponovljiva in dramatična
oseba, usmerjena v prihodnost.

Ta zaključek, da je človek oseba, je
brez dvoma vreden zelo resnega premisle-
ka, kajti njegovo nepoznanje ali preziranje
je najgloblji in bistveni izvor napetosti,
težav, stranpoti, zmot in nesreč, tako v
življenju posameznika kakor v družbenem
sožitju, tako v ožjem kakor v širšem krogu.
Mar ne prisostvujemo razkroju družine in
vseh medčloveških odnosov — v nera-
zumljivem nasprotstvu z uzakonjenimi,
splošno priznanimi in zgovorno
razglašeniimi človekovimi pravicami, ki so
jih slovesno podpisovale države in se zanje
borijo posamezniki in najbolj raznolika
združenja!

Vzemimo za primer nedavno zboro-
vanje ženâ v Pekingu.

Ali je tam bila v ospredju žena kot
oseba, ki stoji ob strani osebi moža? Enakost
je v tem, da sta oba osebi, enaki v dosto-
janstvu: ONA je enako oseba kot ON. Toda
pazimo na razliko: ONA je enako oseba,
enakovredna oseba, ni pa enaka oseba. Gre
za dopolnjevanje, ne za nadvlado in tudi ne
za tekmovanje, v sposobnostih, udejstvo-
vanju in za mesto, ki jima pripada v družbi.
Žena naj se le udeležuje v znanosti, umet-
nosti, gospodarstvu in politiki, če je za to
sposobna, predpisovanje določenih odsto-

tkov ženam na tem ali onem polju je pa
nesmisel. Pot naj bo odprta vsem poklica-
nim! Če pa bomo dopustili, da žena prevza-
me krmilo, ker je bilo nekje izglasovano, da
mora biti ONA, in potem zaradi njene nes-
posobnosti zdravimo vsi v prepad, je to pač
nespametno. Je tudi nje same nevredno, saj
ni na svojem mestu in tako ne more priti do
polnosti svoje podobe. Omenjeno ni nič
manj nespametno, kot če bi rekli, da mora

biti določeno število žena med čistilci zu-
nanjosti njujorških nebotičnikov. Še med
moškimi ni vsak za tako delo. Baje so po
večini Azijci, a ne zato, ker so ONI ali
Azijci, ampak menda zato, ker so manj
vrtooglavi. Pa se nebotičniki ob lepem vre-
menu lesketajo od čistoče jekla in stekla

kakor da bi bili pravka
temeljito umiti.

V vsakem primeru bo
najbolje, da prava oseba
pride na pravo mesto.
Tako bo kot oseba po pra-
vici spoštovana na svo-
jem mestu, bodisi v dru-
žini, širši družbi ali v drža-
vnem vodstvu. Gotovo so
pa mesta, ki so bolj nena-
domestljivo NJEGOVA,
in druga bolj nenadomes-
tljivo NJENA. Zamenja-
vanje vlog ni v prid
nikomur in nezasedenost
mest je lahko neke vrste
izdajstvo. Pomisliti je
namreč treba, da je oseba
tudi otrok že pred roj-
stvom, oseba je starček,
dokler se mu naravno ne
izteče ura življenja. Ose-
be so učenci in državlja-
ni, naši vrstniki, podreje-
ni in predpostavljeni. Za
vse velja, da nam je skup-
no dostojanstvo ose-be.

Kdor z drugimi ravna kot
s stvarmi, jih postvari in uporablja po svoji
volji, si sam ruši avtoriteto, ki mu sicer po
pravici pritiče.

Kako velika naloga, odgovornost, čas
in privilegij pa je za starše, vzgojitelje in
državnike, da jim je dano varovati, usmer-
jati in omogočati rast osebam in v njih gojiti
osebnosti! V primeru s tem so razne zunan-
josti in tvarne prednosti le pleve, prazne
pleve!

MOLITVENI NAMEN APOSTOLATA MOLITVE ZA JANUAR

Splošni: Da bi si vsi kristjani prizadevali za mir in razorožitev s
preroškimi solidarnostnimi kretnjami in z obtožbami vseh vrst nasilja.

Misijski: Da bi zavest o skupni odgovornosti za oznanjevanje
Kristusa svetu okrepilo v kristjanih ekumenskega duha.

„Komunizem je sicer mrtev, vendar ne počiva v miru.“

ANTON STRES

To ugotovitev je zapisal že pred nekaj leti neki moskovski dnevnik. Na prvi pogled se zdi, da je samo malo hudobna domisljica, vendar ni čisto tako. Resnična je z več vidikov. Najprej s tega, da tudi po „koncu komunizma“ še najprej obstajajo isti centri moči, ki v veliki meri obvladujejo gospodarsko življenje in javna glasila in se v tej vlogi utrjujejo, kar ima za posledico, da ostajajo vse druge, alternativne politične in idejne sile še naprej drugorazredne, čeprav so po ustavi vse enakopravne.

Vendar je še druga plat gornje resnice, ki je bolj zaskrbljujoča in ki nas zadeva vse. Mislim na tistega notranjega pripadnika totalitarnega režima, ki ga nosi vsak v sebi in čigar navzočnosti se niti ne zaveda. To je tista naša moralna otopelost, nerazumevanje vrednosti prave svobode, nespoštovanje drugega človeka, ki je drugačen od mene in ki tudi misli drugače kakor jaz, nerazumevanje za svobodno delovanje Cerkve, nerazumevanje vloge staršev pri vzgoji njihovih otrok, nerazumevanje spoštovanja lastnine drugega in pravične delitve dobrin, nerazumevanje neenakosti pred zakonom, enakopravnosti in velikega pomena pravne države.

Zdi se, da razen peščice kulturnikov in njim podobnih večina naših ljudi sploh ni zavrgla komunistične državne ureditve in se odločila za demokracijo iz moralnih razlogov. Kaže, da ni zavrgla totalitarizma, ker le-ta ni spoštoval človekovih pravic, ker ni priznaval celovite svobode izražanja in verskih skupnosti, ker ni priznaval staršem, da imajo prvenstveno pravico, da odločajo o vzgoji svojih otrok, ker ni spoštoval lastnine državljanov, ker ni priznaval tistim, ki drugače mislijo in so drugega nazora, državljske enakopravnosti in enakovrednosti. Bojim se, da je večina mojih sonarodnjakov in sodržavljanov zavrgla komunizem zaradi povsem drugih razlogov. Ne zaradi moralnih razlogov, ampak iz dobičarske preračunljivosti. Videli so namreč, da se v

zahodnih demokratičnih državah bolje živi. Samo po sebi ni nič slabega, če si kdo želi dobro živeti in uživati dokajšnjo blaginjo. Država je celo dolžna skrbeti za gmotno blaginjo in vsako drugo. Zaskrbljujoče postane tedaj, če je to edino merilo, s katerim merimo pravčnost ali pa neprimernost kake ureditve. Bati se je, da se je tudi večina slovenskih državljanov odločila, da bo spremenila družbeno ureditev samo zato, ker se ji je zdelo, da bo v — vsaj navideznem — demokratičnem ozračju tržnega gospodarstva bolje živela. Za moralne vidike in moralne vrednote, ki jih demokracija zahteva in predpostavlja, pa ni tiste zaskrbljenosti in tiste dovezetnosti, ki bi jo le zaslužile.

Minuli totalitarni režim nas je najprej pokvaril v tem smislu, da smo postali nedopustno popustljivi do nekaterih izrazitih oblik nespoštovanja človekovih pravic. Navadil nas je na nespoštovanje človekovih pravic in človekovega dostojanstva. Mladič, ki je prispel na svet v živalskem vrtu, bo poznal samo tisto svobodo, ki obstaja znotraj njegove ograje. Sploh ne vidi, da je z njim nekaj narobe, in da bi moralo biti drugače. Tako tudi danes. Žal, večina Slovencev misli, da je bilo tisto stanje Cerkve, ko je bila zaprta v za-kristije in ni smela nastopati v javnosti, normalno stanje. Zato se čudi, da Cerkev ni zadovoljna s tem stanjem, in naseda krilatici, da „Cerkev dviga glavo“ in zahteva preveč. V resnici pa vodstvo naše Cerkve ne zahteva ničesar drugega kakor tisto, kar Cerkev v Evropi uživa že vsa poveljna leta in bi tudi pri nas, če ne bi bilo komunističnega totalitarizma. Tako smo se že navadili na tisto, kar smo doživljali v letih totalitarnegarežima, da preprosto ne vidimo, kaj vse je bilo tedaj narobe. Zato smo tudi tako popustljivi in polni razumevan-

ja, da je v državi veliko primerov nepoštenega ravnanja in kraje tako imenovanega družbenega premoženja, da sodna oblast ne ukrene ničesar, da bi popravila vnebovpijoče krivice in kaznovala zločine, ki so se zgodili v času revolucije in takoj po njej, da so delavci v podjetjih postali povsem brezpravna raja, s katero lahko vodilni kadri počnejo, kar se jim zljubi, da so ob tem eni sindikati nemočni, drugi pa brezbrizni.

Mogoče pa je, da ne gre samo za moralno otopelost in brezbriznost, ki smo ju nasledili od minulega režima. Mogoče je še nekaj hujšega: da smo namreč še vedno prestrašeni. Da nam še vedno zadržati glas in je potrebno zbrati kar dosti poguma, da kakšno rečemo v obrambo pravice, da se še vedno bojimo posledic svojega morebitnega nestrinjanja s kako potezo tistih, ki imajo oblast, bodisi v podjetju bodisi v državi sami, da še vedno čakamo, da se bodo drugi zganili namesto nas. Toda ravno to je tisto ravnanje, ki je skregano z demokracijo. Kajti demokracija pomeni najprej, da lahko svobodno in neustrašeno nastopamo in izražamo svoje mnenje in svoje zahteve ter se zavedamo, da v demokraciji velja vsak glas enako, posebno pa še, če je utemeljen in če izhaja iz zahteve po pravičnosti.

Silvestrov večer — 1995

ZDENKA SERAJNIK

*Kos večnosti nam bil je podarjen,
da zamejijo naša ga števila,
ki dopolnila bodo se, minila:
obseg neskončnosti — ni omejen!*

*Je delež v njem do kraja dovršen
in prizadevanja so sad rodila;
ni bistva naša volja zatajila,
iskala in dosegla — cilj zgrešen?*

*Kot val neskončnega smo oceana,
ki nosi kvišku, pada spet v globel:
dovolj ga krepko reže naša dlan?*

*Zaupamo v brezmejno svetel Dan,
ki še najmanjšo razžari vrzel
in daje moč nam kot — nebeška Mana?!*

Če na vrata trka STRAH

ALOJZ REBULA

Strah, naš vsakdanji spremljevalec. Naš hudič-varuh. Naša neločljiva senca.

Vprašanje namreč ni, česa so bojimo. Vprašanje je, česa se ne bojimo, na obzorju našega bivanja.

Česa se ne bojimo, za božjo voljo?

Bojimo se za zdravje, za linijo, za otroke, za zaslužek, za stanovanje, za imetje, za kariero, za svoj ugled; bojimo se za slovenščino, za slovensko neodvisnost, za Istro, za vstop v Evropo, za ugled slovenska nogometa; bojimo se bolezni, pomanjkanja, nesreče, izpitov, toče, hrošča, suše, poplav; bojimo se atomskega žarčenja, zastrupljenja planeta, prodora islama, novega nacionalizma in komunizma; bojimo se holesterola, raka, aidsa, kolere; bojimo se življenjskih prevratov pri petdesetih, šestdesetih, sedemdesetih letih; da ne govorimo o smrti...

Je sploh kaj, česar se ne bojimo? Živimo v oklepu strahu. In če trenutno ni česa konkretnega, kar bi nam zbuvalo strah, ostaja v nas tisti potlačeni, podzemski, težko razločljivi strah, ki nam ga je čez rob nastregla moderna doba in ki se imenuje tesnoba — to temeljno nelagodje pred bivanjem, pred prihodnostjo...

Verujočega utegne obiti strah, da to, kar veruje, ni resnično. Da je krščanski credo ena sama pravljica.

Papež Janez Pavel II. je morda zaznal nekaj takega strahu v vprašanju, ki mu ga je zastavil časnikar Vittorio Messori na začetku intervjuja, ki je zdaj izšel v knjigi „Prestopiti prag upanja“ in je svetovna uspešnica leta.

Vprašanje se je v svoji drznosti glasil: „Ali ste enigmatično živo pričevanje Stvarnika sveta ali pa ste največji protagonist tisočletne utvare?... Ali ste kdaj omahovali glede gotovosti takšne zveze z Jezusom Kristusom (da je namreč on njegov namestnik, A. R.) in potemtakem z Bogom?... Ali ste si kdaj postavljali vprašanja in probleme o resnici creda, ki ga ponavljate pri vsaki maši in ki razglša nezaslišano vero, katere najvišji porok ste?“

Praktično je to bilo, kakor če bi Messori papeža vprašal: ste imeli kdaj kakšne

verske dvome o veri in o sebi kot papežu?

Messori bi si lahko na to vprašanje odgovoril sam in si na tihem verjetno tudi je. Kako moreš sprejeti takšno neznanost, kakršna je krščanski credo (Stvarnik, učlovečenje, posmrtnost), ne da bi te kdaj oplazil kakšen dvom, tudi če nisi intelektualce Wojtilovega formata? Saj brez takšnih dvomov niso bili največji svetniki. Vincenca Pavelskega so tako obsedale protiverske skušnjave, da si je na kos papirja napisal „Verujem“ in tisto izjavo nosil s seboj v znamenje, da je v njej izpričana njegova neomajna odločitev za vero, naj so mu rojili po glavi še takšni dvomi. Tisti papir bi odvrnelsamo, ko bi se tem dvomom uklonil. Seveda ga ni.

Praktično vere ni brez dvoma, kolikor je vera pristna. A verujoči vidi na planetu vere toliko razsvetljenega, da lahko mirno, racionalno mirno, sprejme tudi njegovo drugo poluto, ki je v temi. Pač v zavesti, da, ko ne bi bilo v veri skrivnosti, to ne bi bila več vera, ampak znanost.

Če mirno sprejemaš goro, na katero se vzpenjaš, si ne boš delal problema iz skale, ki se je utrgala na pot, in še manj iz kamna, ki se ti skotrlja pod nogo.

Papež na Messorijevo vprašanje ni odgovoril. Pač pa je rekel, da je zaznal v njem neki „nemir“. No, reči Messoriju, da je zaznal v njem nekaj pomanjkanja vere, bi bilo preveč: ni pa bilo preveč omeniti nemira v njegovem konvertitskem verovanju. Vsekakor se je ves dolg odgovor zavrtil okrog „strahu“, s številnimi navedki iz evangelija, kjer je verujočim nešteto krat rečeno: „Ne bojte se!“

Hotel je torej reči: brez strahu sprejmite vero, ki jo izrekate v credu, v mirni neomajnosti.

Zakaj ni priznal Messoriju, da ima tudi sam kakšen verski dvom? No, kakih fundamentalnih verskih dvomov granitnemu Karolu Wojtili res ne kaže pripisati. Zakaj je vprašanje obšel, ne da bi kaj zanikal ali priznal? Verjetno, ker tako zanikanje kakor priznanje za papeža ne bi bilo povsem na mestu. Če bi namreč dvome zanikal, bi navaden krist-

jan lahko rekel: saj, njemu je lahko, ko stanuje s Svetim Duhom, pa mu je vse jasno. Če bi pa priznal, bi se pomislek lahko glasil: a tako, še papeža obletavajo verski dvomi... Skratka, odgovor bi utegnil vznemiriti kakšno preprosto dušo. Papež, vrhovni pastir vere, pa ni bil postavljen zato, da bi vznemirjal. Saj ni hotel vznemirjati niti z odkritjem vsebine tretje fatimske skrivnosti...

„Kristus je za svoj zmagoslavni voz pripel tudi Tesnobo,“ je zapisal Urs von Balthasar. Z učinkovito podobo je povedal to, kar je rekel papež: kristjan se nima česa bati.

Na novo in duhovito ponazoritev te misli sem naletel te dni, ko sem ob odprtju razstave ikon v Ricmanjih prisluhnil nagovoru škofa Bellomija.

Takole torej je rekel nekemu intelektualcu, ki mu je potožil svojo stisko: „Na vrata trka strah. Vera jih odpre, pogleda in reče: Nikogar ni!“ O, kako bi se ob tistem nenehnem trkanju zavedali, da onkraj vrat ni ničesar...

IZ NAŠE KRONIKE

Na občnem zboru Slovenske pristave so 1. oktobra izvolili odbor za 2-letno dobo: predsednik Janez Jelenc, odborniki: Igor Ahčin, prof. France Bergant, Nande Češarek, Helena Dolinšek, Andrej Golob, Polde Golob st., Rudi Gričar, Kristina Jerovšek, Edvard Kenda, Frenk Klemenčič, arh. Ivan Kogovšek, Metka Kopač, Andrej Kostelec, Žiga Krištof, Tomaž Maček, Dominik Oblak, Mari Petek, France Rant, Cvetka Tomaževič, Ani Zarnik in Marija Zurec.

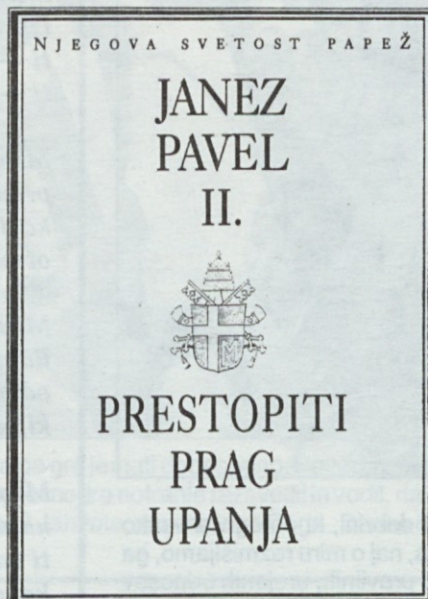
VERA V KRIŽANEGA BOGA

Odlomki iz knjige „Prestopiti prag upanja“
Vprašanja: Vittorio Messori, odgovori: papež Janez Pavel II.

Vprašanje (povzeto): Katoličani verujejo, da je papež človek, ki zastopa na zemlji Božjega Sina. Drugi menijo, da je to nesmisel, Pascal pa, da gre za skrivnost. Ali ste si kdaj postavljali vprašanje o resničnosti veroizpovedi, ki jo ponavljate pri vsaki maši?

Odgovor (odlomki; str. 39, 40): Ali se je treba čuditi, če celo tisti, ki verujejo v edinega Boga, čigar priča je bil Abraham, težko sprejmejo vero v križanega Boga? Trdijo, da je Bog lahko samo mogočen in veličasten, absolutno transcendenten in lep v svoji moči, svet in človeku nedosegljiv. Bog naj bi bil lahko samo takšen! Ne more biti Oče in Sin in Sveti Duh. Ne more biti ljubezen, ki se daje in ki omogoča, da ga vidijo, da ga slišijo, da ga zvežejo, da ga klofutajo in da ga križajo. To ne more biti Bog...! Tako je v središču velikega mono-teističnega izročila nastala ta *globoka razcepljenost*.

V Cerkvi — sezidani na skali, ki je Kristus — so Peter, apostoli in njihovi nasledniki priče križanega in v Kristusu vstalega Boga. Na ta način so priče življenja, ki je močnejše od smrti. So priče Boga, ki daje življenje, ker je ljubezen (cfr. 1 Jn 4, 8). So priče, ker so videli, slišali in se dotaknili z rokami, očmi in ušesi Petra, Janeza in toliko drugih. Toda

Kristus je rekel Tomažu: „Blagor tistim, ki niso videli, a so verovali“ (Jn 20, 29).

Upravičeno trdite, da je papež skrivnost. Prav imate, ko trdite, da je papež znamenje, ki mu nasprotujejo, da je provokacija. Stari Simeon je rekel Kristusu, da bo „znamenje, kateremu bodo nasprotovali“ (cfr. Lk 2, 23).

Poleg tega trdite, da se je vpričo takšne resnice — torej vpričo papeža — treba odločiti in da za marsikoga izbira ni lahka.

Toda ali je bila morda lahka za Petra? Je bila lahka za slehernega njegovih naslednikov? Je lahka za sedanjega papeža? Pri odločanju je potrebna človekova pobuda. Kristus pa pravi: „Meso in kri ti nista tega odkrila, ampak moj Oče“ (Mt 16, 17). Ta odločitev torej ni samo človekova pobuda, je tudi dejanje Boga, ki deluje v človeku, ki razodeva. In zaradi takšnega dejanja Boga lahko človek ponavlja: „Ti si Kristus, Sin živega Boga“ (Mt 16, 16), potem pa lahko izgovori vso veroizpoved, ki je intimno izoblikovana po globoki logiki razodetja. Človek lahko tudi sebe in druge spomni na posledice, ki izhajajo iz logike vere in ki jih prešinja isti sijaj resnice. Vse to lahko stori, čeprav ve, da bo zaradi tega postal „znamenje, ki mu nasprotujejo“.

Kaj preostane takšnemu človeku? Samo besede, ki jih je Jezus namenil apostolom: „Če so preganjali mene, bodo preganjali tudi vas; če so se ravnali po moji besedi, se bodo tudi po vaši“ (Jn 15, 20). Torej: „Ne bojte se!“ *Ne bojte se božje skrivnosti; ne bojte se njegove ljubezni; ne bojte se ne človekove slabosti ne njegove veličine!* Človek niti v svoji slabosti ne preneha biti velik. Ne bojte se biti priče dostojanstva sleherne človeške osebe, od spočetja do smrti.

Novo leto

Rekel sem angelu, ki je stal na pragu leta:

„Daj mi luč, da bom z zanesljivimi koraki stopal negotovosti naproti!“

Angel mi je odgovoril:

„Pojdi v neznano in položi svojo roko v božjo. To je bolje kot luč in bolj zanesljivo kot znana pot.“

Mlad mož je sanjal, da je prišel v trgovino. Za pultom je stal angel. Vprašal ga je:

„Gospod, kaj prodajate?“

„Vse, kar hočete,“ je odvrnil angel.

Mladi mož se je razveselil in je začel naštevati:

„Če je tako, bi želel konec vojne, boljše življenjske pogoje za vse ljudi, odstranitev revnih četrti v Latinski Ameriki, delo za brezposelne, več občestvenosti in ljubezni v Cerkvi ter...“

Še bi našteval, a ga je angel prekinil:

„Oprostite, mladi mož! Napačno ste me razumeli. Ne prodajamo sadov, ampak samo semena.“

Marija, sveta božja Mati!

Novo leto. 1. januar

Ves Marijin pomen in vsa njena veličina je v njeni zvezi s Kristusom, v njenem božjem materinstvu. Zato se je Cerkev od najstarejših časov spominjala božje Matere. Po Mariji se je izvršila čudovita „zamenjava“. Božji Sin je postal človek, da bi mi postali božji otroci. Na začetku novega leta nas Cerkev priporoča varstvu nje, ki je dala začetnika življenja, Jezusa Kristusa. V svoji materinski ljubezni se vedno zavzema za brate in sestre svojega Sina, ki še potujemo in smo še v nevarnosti in stiskah, dokler ne bomo prišli v blaženo domovino.

Prvi dan v letu je Cerkev posvetila tudi miru, prvi in najvišji družbeni dobrini, ki omogoča vsako drugo dobro v človekovem življenju. Vabi nas, naj o miru razmišljamo, ga vzljubimo, zanj molimo in delamo. Mir je sad pravih, urejenih odnosov z Bogom in sočlovekom.

Sveta Božja Mati Marija

ZDENKA SERAJNIK

Novo leto 1996

*Miru Kraljica — sveta božja Mati,
izprôsi našim časom blagoslov;
ti — upanje, ljubezen si rodov,
ti — milost moreš nam posredovati.*

*Miru Kraljica — sveta božja Mati,
prinesla v svet si polnost vseh vekov,
ko doživeli čas smo — čisto nov:
otroci božji smemo se imenovati.*

*Miru Kraljicu — sveta božja Mati,
Edinec tvoj — Odrešenik sveta,
odvrne vse nevarnosti naj zla,
ki mogle dušam kdaj bi škodovati.*

*Miru Kraljica — sveta božja Mati,
na zemlji — ti začetek si neba,
ti varno vselej vodiš do Boga:
kako bi nehali ti čast dajati?! — Amen.*

Kako čudovito je tvoje ime po vsej zemlji!

ZDENKA SERAJNIK

Čigavo ime? Vsekakor božje. Ime Očeta, ki je poslal svojega Sina na svet, da bi odrešil revni, padli človeški rod. Potem ime Sina, ki je v naši človeški naravi prišel med nas — ne kot kralj, ampak kot ubog otrok v zasilni betlehemski staji; čaka nas sredi pastirjev in ovac; čaka, da bi mu vse do svečnice z angeli prepevali Slavo.

Tako značilno ime je sprejel: ODREŠENIK. Kako ne, saj nas odrešuje že dvatisoč let — čaka nas s svojo milostjo, da se v njej prerodimo. Iz otrok jeze v božje posinovljence. V nobenem drugem imenu ni za nas rešitve ne življenja. Polnost časov, polnost ljubezni se razliva in valovi okoli nas, čaka, da zadihamo in zaplavamo in postanemo srečni v teh valovih LUČI. Čudovito je Ime, če ga sprejmemo in v njegovi moči začnemo zmagovati nad temnimi poskusi vsakršnega zla!

V tem imenu se priklanjajo Modri — slutili so, iskali, kot slutimo in iščemo in želimo mi vsi. Bi radi bili tako srečni, kot so bili oni, ko so poklekili pred Dete? Bi mu kot oni v velikem veselju odprli svoje zaklade in mu jih darovali? Pa kako naj človek v času stotisočev brezposelnih in še več vojnih žrtev še najde zaklade?! Ni bitja, ki ne bi imelo zaklada — globokega zaklada v srcu, zaklada ljubezni — človeške ljubezni, s katero bi poskušalo vračati — božjo ljubezen. In to na vseh področjih. Po vseh zmogljivostih, ki so nam dane.

Čudovitost božjega imena tli kot iskra življenja v željah vseh narodov in jezikov in ljudstev, da bi postala — ENO, eno v veri, eno v ljubezni, eno v sodelovanju, eno v pravicah, ki ne smejo biti kršene najmanjšemu med majhnimi! ENO kot sta

Oče in Sin — eno.

In še eno ime se čudovito razliva po vsej zemlji: ime KRALJICE MIRU, ime SVETE BOŽJEMATERE. Z njenim praznikom začenjamo 365 dni, ki v dolgi vrsti stopajo pred nas. Ali čutimo, da prosi za nas ONA, po kateri smo bili vredni prejeti Začetnika življenja? Poleg Deteta v jaslicah čaka, da se ozremo nanjo, da se zamislimo v njeno veliko željo, pomagati nam, voditi nas k Sinu, odpirati nam srce za klic Svetega Duha, kakor se je temu klicu bila sama odprla? Zares je — čudovito tudi Marijino, Materino ime. Koliko milijonov češčenih-marij se dnevno dviga k njej in s tem priznava čudovitost Odrešenikove Matere! Polne so te molitve vere, polne upanja in zaupanja, saj še nikoli ni bilo slišati, da bi bila naša Gospa koga zapustila.

Ali ti naši prisrčni pozdravi zajamejo tudi tiste, ki jih je premotila tema in namesto pozdravov pošiljajo v nebo kletve? Odgovorni smo zanje — odgovorni zanje prav tako, kot je bogatin odgovoren za to, da ne bo zadržal koščka kruha človeku, ki pred njegovim pragom omaguje od glada.

Gospodovo razglašenje ali sveti Trije kralji

6. januar

To je tretji božični praznik, pred njim pa tretji sveti večer, zato o mraku spet pokadimo in poštropimo domove. Tokrat napišimo s kredo na vrata letnico in prve črke kraljev. Tudi pri jaslicah postavimo kralje.

Evangelist Matej nič ne pove, da bi bili kralji in da bi bili ravno trije. Imenuje jih modri. Bili so izobraženi možje in po izročilu so prišli iz Perzije, Indije in Arabije. Izročilo navaja tudi njihova imena: Gašper, Miha, Boltežar. Prinesli so tri darove: kadilo,

miro in zlato. Tudi poročilo o zvezdi repatica ne gre jemati dobesedno. Povedati hoče, da Bog z vidnimi znamenji skrbi za svoje ljudstvo in mu po njih zagotavlja rešitev. Bog je modre notranje razsvetlil in vodil, da so našli Mesijo. Modri niso bili Judje, ampak so prišli z Vzhoda, iz ljudstev, ki niso poznali Jahveta, razodetega Boga. Danes bi rekli: prišli so iz misijonskih dežel, zato je praznik Treh kraljev misijonski praznik.

JOHANNES JOERGENSEN

ČETRTI KRALJ

LEGENDA

„In darovali so mu zlata, kadila in mire...“ Jezus v naročju Matere in pred njim na kolnih trije kralji. — Prvi je Gašper s svojim darom: s svetim kelihom. Morda je to prav isti kelih, v katerega bo angel na Golgoti zajel Božjo kri iz ran križanih rok, ki bo tekla na tla? Za Gašperjem kleči Melhior v svetniškem oblačilu s kadilnico v roki kakor duhovniki pred belo hostijo Evharistije... Zadnji pa je Maver — črni Baltazar... Ali je mislil, da bo Marija shranila miro na prsih do dneva, ko bodo roke njenega Božjega Sina razpete na križ in mu bo ponudila vode, zmešane z miro?

Toda stara legenda pripoveduje, da se Dete tedaj, ko so položili darove predenj, ni hotelo nasmehniti. Sveti Ježef je bil zadovoljen z zlatimi čašami in Marija je bila počeščena s kadilom, kot ga darujemo na oltarju. Toda Jezus ni stegnil ročic proti svetlemu zlatu in kadilu in obrnil se je od mire, da bi poljubil oči svoje Matere,

polne solza. In trije kralji so se vrnili z občutkom, da niso bili poplačani po svojem zasluženju. Toda ko je izginila na obzorju glava in vrat zadnjega njihovega velbloda in je zamrlo žvonkljanje njih opreme v daljavi, je prispel četrti kralj.

Domovina so mu bile stepe na obalah Perzijskega zaliva in od tam je prinesel tri velike in zelo dragocene bisere, ki jih je hotel darovati novorojenemu Kralju, ki mu ga je bila naznanila zvezda nekega večera v Sirazu nad Morjem cvetlic. In dvignil se je ter vse popustil in vzel svoj najdražji zaklad — tri bisere. Spustil jih je v pas ter stopal za zvezdo, da bi odkril kraj, kjer se bo zvezda ustavila... In končno, glej, je prispel, toda prepozno. Drugi trije kralji so že bili tu, ko je bil on še daleč. Prišel je prepozno in — s praznimi rokami. Ni imel več biserov.

Počasi, oklevaje odpre duri svetega hlevca, ki je varoval Božje dete, sveto mater in svetega krušnega očeta. Polmrak vlada v notranjščini in lahen duh kadila še

trepeta v zraku kakor v cerkvi po večernem blagoslovu. Sveti Jožef pripravlja posteljo za noč, Jezus spi v materinem naročju.

Perzijski kralj počasi in boječe spregovori: „Gospod, imel sem darilo zate: tri dragocene bisere, velike kot golobja jajca, prave bisere iz zelenega Perzijskega morja. Šel sem za tremi kralji, ki so jezdili pred menoj na velblodih. Zaostal sem in se moral zateči v obcestno gostišče. Ni bilo prav, toda vino me je tako poživilo. Slavec je pel ter me spominjal na Siraz. Na klopi ob ognjišču je ležal starec, ki ga je tresla mrzlica. Nihče se ni zmenil zanj. Ni imel denarja, da bi plačal zdravnika, niti svojih ljudi, in drugo jutro bi moral oditi, ker ni mogel tam umreti... Gospod, to je bil star mož, izsušen in ogorel, ves siv in z zmršeno brado. Tako me je spominjal na očeta! Gospod, oprosti mi! Vzel sem biser iz pasu ter ga dal gostilničarju, da bi poskrbel za bolnika ter ga po smrti pokopal v blagoslovljeno zemljo... Drugo jutro sem nadaljeval pot, da bi ujel one kralje. Njihovi velblodi so stopali precej počasi in upal sem, da jih dohitim. Pot je vodila po zapuščeni dolini, kjer so bile med grmovjem terebint in med šopi košeničice z zlatimi cveti velike skale.“

Gospodovo razglašenje

ZDENKA SERAJNIK

*Dovolj svetló nam sije LUČ z neba,
dovolj razločno kaže nam poti,
da ne bi se zmotili in zašli,
lahko našli, kar želja je srca.*

*Če kdaj se zdi, da luč nam je zašla,
zavedla bi zvijačnost nas ljudi,
nikdàr Najvišji nas ne zapusti,
na pravem Cilju se nam pot konča.*

*Prižiga vedno znova se radóst,
ko v duši spet zagledamo Boga
in molimo ga, hvalimo, častimo.*

*Darove svoje predenj položimo:
ljubezen živo, dražjo od zlata,
Gospodovo razglašamo svetost! —*

Nenadoma sem iz goščave zaslišal krik; skočil sem s konja ter našel trop vojakov, ki so ugrabili mlado žensko. Bilo jih je precej in nisem se mogel z njimi boriti. Tedaj — Gospod, oprosti mi še enkrat — sem spet segel v pas in poiskal drugi biser ter z njim odkupil dekle in jo rešil. Poljubila mi je roko zbežala kakor gazela... Ostal mi je samo še en biser in tega sem hotel ohraniti zate, Gospod. Bil je poldan in zvečer bi moral biti v Betlehemu, ob tvojih nogah. Prišel sem do mesta, ki so ga Herodovi vojaki zažgali. Bilo je tako vroče, da se nisem mogel približati. Od-

daljil sem se in naletel na četo vojakov, ki so izvrševali Herodovo povelje: lovili so otroke ter jih metali v ogenj. Pred neko hišo je stal vojak, ki je držal za nogo golega dečka ter ga vihtel po zraku. Pred njim je v prahu klečala otrokova mati, kričala kakor žalujoče v Rami in se oklepala vojakovih nog. Otrok je pretresljivo jokal. 'Zdaj ga bom vrgel v ogenj, da se bo spekel', je rekel vojak. Mati je v grozi še glasneje zakričala... Gospod, odpusti mi! Vzel sem še zadnji biser ter ga dal vojaku, da je vrnila otroka materi. Ta ga je prijela, ga stisnila k sebi in brez zahvale zbežala... Glej, Gospod, zato sem prišel k tebi

praznih rok. Odpusti, odpusti!"

V hlevu je zavladala tišina. Perzijski kralj je končal svojo izpoved. Za trenutek je obležal z obrazom na tleh, potem je dvignil oči in se zazrl v Jezusa. Sveti Jožef se je radovedno približal in Marija je gledala Otroka, ki ji je počival na prsih. Ali je spal?

Ne, Jezus ni spal. Vse je bil slišal. Počasi se je obrnil proti perzijskemu kralju in njegov obraz je zasijal. Stegnil je svoji ročici proti dvema praznima rokama.

In Jezus se je nasmehnil.

PO NAŠEM ŠTETJU

ALOJZ REBULA

Če je Leninov-Stalinov-Titov sistem pokazal globinsko alergijo do česa, jo je pokazal do Kristusa. Ta odpor je šel tja do jezikovne rabe. Iz javnega slovarja so morale izginiti cele besede, ki so dišale po njem (božič, velika noč, sploh cerkveni koledar), kaj šele njegovo ime. Kristus je postal za sistem, ki je hotel popeljati človeštvo v raj brezrazredne družbe, veliki tabu.

Kaj zato, če je Evropa že dvajset stoletij štela svojo zgodovino po Kristusu? Vera zemeljskega raja bi jo štela drugače: namesto po Kristusu bi jo štela po našem štetju.

Italijanski fašizem je bil toliko samozavestnejši od komunizma, kolikor je bil od njega neumnejši: štetje zgodovine je začel kar od pohoda na Rim leta 1922. To je bil začetek „fašistične ere“.

Komunizem se je na videz skromneje omejil na izraz po „našem štetju“. Dejanjsko mu je Kristus šel toliko bolj na živce, kolikor je bil Leninov rdeči angel ne samo brihtnejši, ampak tudi mogočnejši in velikopoteznejši od črnega Mussolinijevega. Če si ga gledal od daleč, tudi lepši.

Na živce pa mu je šel, ker je nagonsko čutil, da je Kristus njegova negacija: Nekdo, ob katerem se utegne razleteti.

Če se je Kristus predstavil kot Pot, Resnica, Življenje, se je on izkazal za Blodnjo, Laž, Nič. Kar je sto petdeset let, od časov Pija IX., trdila Cerkev, nam danes zgodovina dokazuje v vrsti laboratorijskih eksperimentov, tja do albanškega.

Kristus se je še enkrat izkazal za kamen, ob katerem se je še enkrat nekaj razletelo.

Zato mi tisti izraz po našem štetju, ki ga še prebiram po slovenskem tisku, daje vtis majhne besedne crkovine, ki jo je ob drugi nesnagi pustila na Slovenskem leninistična poplava. Da se je ta izraz uveljavil po nekakšni laični spontanosti, tega ne bi trdil niti

Med slovesnostjo prvega sv. obhajila v cerkvi Marije Pomagaj je prepeval otroški zborček iz San Martina.

šaljivec. V naše besede je prišel prav tako spontano, kakor je prišel dedek Mraz v našo folkloro ali markizisem v naše šolstvo. Slovenska peresa so pač začela z „našim štetjem“ pod pritiskom ideološkega terorja, ki je leta 1945 sedel v uredništva naših časopisov in založb.

Tudi najbolj laična Evropa pa je najprej štelala in slej ko prej šteje zgodovino po Kristusu. Zato bo danes slovensko pero, ki hoče pisati evropsko, kaj šele krščansko, zavrglo tisto režimsko hinavščino, tisto mrtvo besedno podganico od minule poplave, tisti „pred/po našem štetju“ in datiralo po „Kristusu“.

Betlehemska prošnja za mir

Papež Pavel VI.

Na praznik Gospodovega razglasenja, ki skriva v sebi dvojni pomen: razodetje Boga in poklicanje narodov k veri, prinašamo Kristusu darove svoje vere, svojega upanja, svoje ljubezni. Kakor nekaj Modri ga tudi mi priznavamo za božjo Besedo, ki je meso postala, in za pravega človeka, Sina Marije Device, naše matere, prvorojenca človeštva. Pozdravljamo ga kot Mesija - Kristusa, edinega in nenadomestljivega Srednika med Bogom in ljudmi, Duhovnika, Učitelja in Kralja, kot tistega, ki je, ki je bil in ki bo.

Ta izpoved, Gospod, je izpoved vse tvoje Cerkve, ki zanjo hočeš, naj bo ena, sveta, vesoljna in apostolska ter jo tako tudi delaš. Vsi sprejemamo tvojo ponižnost in priznavamo tvojo veličino.

Zahvaljujemo se ti, Gospod, da si nas odrešil, nas povzdignil k dostojanstvu božjih otrok, nas naredil za svoje brate in sestre in nas obsul z darovi Svetega Duha. Vsi ti obljublamo, da bomo krščansko živeli: trudili se bomo, da bomo vedno sprejemljivi za tvojo milost in da bomo prenavljali svoje življenje. Vsi si bomo prizadevali, da bi se po vsem svetu razširilo tvoje oznanilo odrešenja in ljubezni.

SMISEL IN POMEN SRAMEŽLJIVOSTI

Lojze Kukovica

Ko govorimo o sramežljivosti, navadno najprej mislimo na tisti, v neki meri prirojeni čut, še v večji meri pa pridobljeno krepost, ki brani našo telesnost in posebej še spolnost pred vsakim grehom in celo pred nevarnostjo vsakega moralnega nereda. Za sramežljivega imamo človeka, ki se v svojem govorjenju, oblačenju in pogledih ter v ravnanju véde tako, da ni ne sebi ne drugim povod za kaj grešnega ali tudi samo neprimerne na področju spolnosti in čistosti. To je najbolj neposreden in prvi pomen besede sramežljivost, vendar ne edini.

Sramežljivo je lahko človekovo ponašanje tudi na drugih področjih življenja. Na vseh tistih, kjer hoče braniti kakšno posebno vrednoto svoje osebnosti. Tako na primer človek skuša skrivati pred drugimi — in ima tudi pravico do tega — svoje osebne skrivnosti. Kajti človek je oseba, ne stvar. Medtem ko so stvari človeku dane v uporabo in ima zato pravico, da jih do dna pozna in izrabi, je pa oseba bitje, ki je sama sebi namen, ne more biti sredstvo za nikogar. Je v nekem smislu vase zaprta vrednota. Je nekaj edinstvenega in enkratnega. Ne pred menoj ne za

menoj ni bilo in ne bo nobenega človeka kot sem jaz. Vsakdo izmed nas je edinstvena in enkratna božja podoba, v vsakem od nas se Bog izraža na poseben način.

Iz tega med drugim sledi tudi, da ima vsak človek svoje intimno področje, izključno le njemu lastno, v katero nihče ne sme vstopiti, tudi če bi lahko, brez privoljenja dotične osebe same. Njegovo dostojanstvo se izraža torej tudi v tem, da je edini lastnik vsega, kar spada k njegovi osebi, svoje duše in svojega telesa. Človek je kot zaprt grad, v katerega vstopi le, komur je to lastnik dovolil. Še približati se mu ne sme brez velikega spoštovanja.

Eno izmed področij, ki ga človek budno hrani pred drugimi, je na prvem mestu religiozno življenje. Kakšen je naš osebni, intimni odnos do Boga, kakšna so naša verska doživetja, to radi skrivamo pred tujimi pogledi. Gre za skrivnostni dialog med Bogom in dušo, ki ga navadno človek le nerad razkriva drugim. Neka sveta, religiozna sramežljivost nam brani, da bi o tem govorili. Še več, nerodno nam je celó, kadar kdo drug hoče pred nami razkrivati svoja najgloblja verska doživanja. Čutimo, da bi bilo lepše, če bi jih ohranil zase, če bi o njih ne govoril, razen če gre za velike intimne prijatelje, ki tudi na tem področju ne marajo imeti medsebojnih skrivnosti.

A ne le verskih doživetij človek ne razodeva rad drugim, tudi mnoge druge osebne skrivnosti rad ohranja zase. Ne le tiste, ki ga postavljajo v slabo luč, kot so mogoče skrivne napake ali grehi, temveč tudi dobre in lepe strani. Odkrijemo jih le tistim, s katerimi nas veže posebna ljubezen, prijatelj prijatelju, mož ženi in obratno. Kolikor globlja je med njimi ljubezen, toliko večja je tudi njih medsebojno zaupanje, in s toliko večjo lahkoto se odkrivajo medsebojne skrivnosti in tajnosti. Kar bi pred drugimi sramežljivo zakrivali, brez težave zaupajo svojemu prijatelju ali zakoncu. Nasprotno, še v srečo jim je, ko si tako lahko izmenjata srčne skrivnosti.

Ali ima vse to, kar smo do sedaj povedali, kaj skupnega s sramežljivostjo v ožjem pomenu besede, s sramežljivostjo na

Ko zapuščamo Betlehem, mesto čistosti in resničnega miru, kjer se je pred dvajsetimi stoletji rodil On, ki ga danes molimo kot Kneza miru, čutim dolžnost, da vsem državnim poglavarjem in vsem, ki so odgovorni za usodo narodov, ponovimo silni klic za mir na svetu.

Vsemogočni Bog in njihova najgloblja človečanska zavest naj jim podelita jasno spoznanje, gorečo željo in novega duha bratske sloge in plemenitosti, da bi za vsako ceno svetu prihranili razdejanje in trpljenje nove svetovne vojne, katere posledice bi bile neopreračunljive. Naj čimbolj uspešno sodelujejo za zmago miru in resnice v pravičnosti, svobodi in bratski ljubezni.

področju spolnosti in čistosti? Ima, in več, kot bi se na prvi videz zdelo. Pravzaprav je sramežljivost do lastnega telesa in do lastne spolnosti, ter tako tudi do tujega telesa in tuje spolnosti, le eno od področij, na katero se razteza tisto tiho in skoro sveto spoštovanje, ki ga imamo ali pa vsaj moramo imeti do celotne osebe, svoje in tuje. Tudi človekovo telo in človekova spolnost je bistven del njegove osebnosti, zato je nekaj njemu lastnega in nedotakljivega. Tako lastnega, da nima nihče drugi pravice do njega kot on sam, in tudi on sam le v mejah njegove namembnosti, torej v skladu z moralnim zakonom. Telesnost in spolnost ni predmet, s katerim bi lahko ravnali kot z drugimi predmeti, je marveč del našega bitja, naše osebe. Po telesu se naš duh javlja na zunaj in tako stopa z drugimi ljudmi v stik. Medtem ko je spolnost zato dana človeku, da si po njej dve ljubeči se bitji osrečujejo srečata in istočasno sodelujeta z Bogom pri prebujanju novih življenj.

Človeku je prirojen čut sramežljivosti, ki naj ga varuje pred tujo in celo lastno poželjivostjo. Govori mu, da bi bilo neke vrste onečaščenje njegove osebe, če bi se kdo, bodisi s pogledom ali kako drugače drznil nekako polastiti se njegovega telesa in njegove spolnosti. Ve, da sme svoje telo in svojo spolnost izročiti drugemu le sam in samo v pravi in urejeni ljubezni.

Prva človeka se v raju nista sramovala

eden drugega, čeprav sta bila naga. Vse v njima je bilo čisto in urejeno. Sramežljivo obnašanje jima je bilo nekaj samo po sebi umevnega in naravnega. Šele po grehu in zaradi njega je postala sramežljivost krepost, za katero se je treba človeku resno boriti. Človeka je začela mučiti neredna poželjivost. Človek sicer ve, da je tudi po grehu njegovo telo in spolnost nekaj lepega in svetega, saj je izšlo iz božje roke in ima vzvišene namene, a čuti v svojem srcu neredno poželenje. Iz lastne izkušnje spoznava, da ne more imeti ne do lastnega telesa, ne do tujega, še manj pa do spolnosti, tistega neprisiljenega, nedolžnega in čistega odnosa, ki bi ga rad imel. Telesne lepote ne more več uživati z nedolžnim, čistim pogledom. Greh je zanesel neurejeno poželenje v ta preje tako naraven in osrečujejoč odnos do telesa in spolnosti. V sedanjem stanju mu je potrebna krepost, torej neprestan napor volje in milosti, da ga ne premaga spolno in erotično poželenje.

Sramežljivost pa človek prizna in goji le, če gleda v telesu in spolnosti veliko osebno vrednato. To pa je možno le, če priznam njen izvor in njen namen. Od Boga mu je dana in v božji službi mora biti. Kdor te notranje in bistvene povezanosti z Bogom in odvisnosti od njega ne dojame ali pa ne prizna, ta ne ve, kaj bi s sramežljivostjo. Kdor ne prizna, da je njegovo telo

in spolnost od Boga, se bo smatral naravno za njunega absolutnega gospodarja. Po svoji lastni volji si ga bo poskušal uslužiti v največji meri. V telesu in spolnosti bo gledal le še vir užitkov, s katerimi bo razpolagal po svoji volji. Ostal mu bo resda še tisti prirojeni čut sramu in sramežljivosti, ki ga je prinesel s seboj na svet. A ta mu bo hitro oslabil, ker mu ne bo znal najti nobenega pravega smisla. Pa tudi mu bo strast kmalu zatrla še zadnje njegove ostanke. Če je današnje okolje tako strahotno erotizirano in v spolnosti vedno bolj gleda le še kot vir užitkov, je treba iskati zadnje razlage prav v tem, da se je človek obrnil proč od Boga. Umišlja si in prepričuje se, da je sam svoj gospod, da torej tudi s seboj počenja, kar hoče. Na zunaj se morda še nekako zadržuje, ne iz kakšne kreposti, temveč iz nekega ozira na druge. A takšna vnvanja ovira ne more dolgo vzdržati. In tako res vidimo, kako se je v nekaj kratkih desetletjih začel na hitro rušiti in podirati jez sramežljivosti med ljudmi, zlasti v razkristjaniziranem zahodnem svetu. Kakor se je s krščanstvom začela med primitivnimi ljudstvi graditi sramežljivost, ki se je kazala v obleki in drugih običajih, tako je z razkristjanjenjem družbe začela izginjati tudi najbolj osnovna sramežljivost.

Tudi kristjani smo v nevarnosti, da nas pogoltnejo valovi neukročene poželjivosti.

Mladina iz sanjuškega Našega doma, ko je v zimi 1992/93 obiskala Slovenijo, kjer je uspešno nastopala s svojimi plesi, je obiskala tudi grob Antona Martina Slomška in njegov novi spomenik pred mariborsko stolnico. - Foto: Marko Vombergar

Okolje, v katerem nam je vsem živeti, nam dela vsem boj za čistost vedno težji. Kajti sramežljivost je prav tista krepost, ki nas ne varuje le pred spolnimi grehi, temveč nas opozarja že na prve nevarnosti za čistost. Sramežljivost je postavljena danes na izredno težko preizkušnjo. Okolje, v katerem živimo, je zastrupljeno s pornografijo. Po TV, revijah, filmih, plakatih, popevkah, modi in na še mnoge druge načine so podirajo zadnji obrambni židovi, ki branijo spolnost pred popolno „sekularizacijo“. Človekovo telo in njegova spolnost takorekoč postaja le še kot potrošniško blago.

Je možen boj proti temu? Je tudi v tem okolju možno živeti v skladu z naravnim in krščanskim idealom čistosti in sramežljivosti. Je, ker nam Bog ne more nalagati nič nemogočega. Lahko pa zahteva od nas veliko večjih naporov in prizadevanja, kot je bilo potrebno morda v lepših, prejšnjih okoliščinah. Kot so se prvi kristjani uprli poganški pokvarjenosti, čeprav so živeli sredi njihovega sveta, tako moramo tudi mi začeti živeti kot oni. Moramo iskati zavetja in varnosti v neke vrste begu iz tega sveta. Kdor hoče vse videti in slišati, kar ponuja današnji svet, kdor ni pripravljen zapreti oči pred tolikimi vabami v greh, kot nam jih ta ponuja na vsak korak, takega bo seveda okuženo okolje prej ali slej potegnilo za seboj. Danes je krepost sramežljivosti še neprimerneje bolj potrebna kot nekdanj — sramežljivost, ki se hoče odpovedati vsem neštetim mikom za greh, ki mu jih vsiljuje novo poganstvo. Nevarnost je velika. Niti prav se ne zavedamo, kako lahko stopamo tudi mi v ta umazani tok in se mu predajamo. Treba je plavati proti toku, če ne, nas bo slabi tok, ki narašča v hudournik, odnesel. Nihče ne sme svojih duhovnih moči precenjevati. Zlasti na tem področju smo vsi bolj ali manj slabotni in le resno ter neprestano prizadevanje za krepost sramežljivosti in pa krepitev vere ter molitvenega življenja nam zagotavlja zmago.

Ne smemo biti slepi in si umišljati, da je naša slovenska skupnost še popolnoma zdrava in nepokvarjena. Žal se tudi v nas pojavljajo znaki postopnega popuščanja na tem področju. Kdor tega ne verjame, naj le pogleda po tem, kako se tudi nekatera naša dekleta in ženske oblačijo, kaj mladi berejo, v kakšne lokale zahajajo, koliko časa presedijo pred televizijskim aparatom, in kako malo časa posvetijo molitvi pred Bogom. Zato naj tudi nas opominja Pavlova beseda: „Kdor misli, da stoji, naj gleda, da ne pade!“

Kaj pravi Katekizem katoliške Cerkve o sramežljivosti

- Čistost postavlja zahtevo po *sramežljivosti*. Sramežljivost je sestavni del zmernosti. Sramežljivost varuje intimnost osebe in v ta namen zavrača razkrivanje tega, kar mora ostati skrito. Naravnana je na čistost in izpričuje njeno tenkočutnost. Sramežljivost vodi poglede in kretnje tako, da se skladajo z dostojanstvom oseb in njihove povezanosti.
- Sramežljivost ščiti skrivnost oseb in njihove ljubezni. Sramežljivost vabi k potrpežljivosti in umerjenosti v ljubezenskem odnosu; in terja, da so izpolnjeni pogoji za dokočno medsebojno podaritev in zavezo moža in žene. Sramežljivost je skromnost. Sramežljivost navdihuje izbiro obleke. Tam, kjer se nakažuje nevarnost za nezdravo radovednost, ohranjanje molka ali zadržanost. Sramežljivost postane diskretnost.
- Obstaja tudi sramežljivost čustev kakor sramežljivost telesa. Ta sramežljivost protestira na primer zoper „zvedavo“ raziskovanje človeškega telesa v nekaterih reklamah in publikacijah ali zoper teženje nekaterih medijev, da bi šli v razkrivanju zaupnih intimnosti predaleč. Sramežljivost narekuje takšen način življenja, ki omogoča upirati se vabam mode in pritiska gospodujočih ideologij.
- Oblike, ki jih sramežljivost privzema, se od ene do druge kulture razlikujejo. Povsod pa sramežljivost ostaja slutnja duhovnega dostojanstva, ki je lastno človeku. Rodi se s prebujenjem zavesti osebk. Učiti sramežljivosti otroke in doraščajoče se pravi prebujati v njih spoštovanje do človeške osebe.
- Krščanska čistost terja *očiščenje družbenega ozračja*. Od sredstev družbenega obveščanja zahteva takšno poročanje, ki skrbi za spoštljivost in zadržanost. Čistost srca osvobaja od razširjenega erotizma in odstranja predstave, ki pospešujejo razkazovanje človekove spolnosti in zaslepljanje.
- Tisto, kar imenujemo *permisivnost* (svobodjaštvo) *nravi*, temelji na zmotnem umevanju človeške svobode; za svojo zgraditev potrebuje človeška svoboda, da se daje poprej vzgajati nramni postavi. Od tistih, ki so odgovorni za vzgojo, je primerno zahtevati, da mladini nudijo pouk, ki spoštuje resnico, vrline srca in človekovo nramno in duhovno dostojanstvo.

Cerkev
sv. Martina
v Stražišču.

Foto:
Marjan
Šušteršič

Bachove maše

EDO ŠKULJ

Johann S. Bach se je rodil leta 1685 v Eisenachu in umrl leta 1750 v Leipzigu. Njegova življenjska pot se je odvijala med tema mestoma. Rodil se je v glasbeno zelo nadarjeni družini, družinski glasbeni talent pa z njim ni zamrl. Kar trije sinovi so dosegli evropski sloves, pa ne zaradi tega, ker so bili „Bachovi sinovi“. Z desetimi leti je ostal brez staršev, zato se je preselil k bratu, organistu v Ohrdrufu. Tam je ostal pet let. Petnajstleten je odšel leta 1700 v Lüneburg, kjer je v treh letih dopolnil glasbene študije.

Leta 1703 je nastopil službo v Arnstadt, kjer je v cerkvi sv. Bonifacija kolavdiral nove orgle s 26 registri in imel na njih koncert. Med študijem v Ohrdrufu in Lüneburgu si je prisvojil temeljito znanje, na svojem službenem mestu pa je to znanje poglobil. Vse življenje je Bach komponiral, njegove kompozicije pa so odvisne od službe, ki jo je opravljal. Tako je bil v Arnstadt organist, zato izstopajo v tej dobi orgelske skladbe, predvsem nevezane skladbe kot so preludiji, fantazije, tokate in fuge, kakor tudi skladbe, vezane na protestantski koral, enoglasno nemško cerkveno pesem.

Leta 1707 je odšel za organista v Mühl-

hausen, kjer pa je ostal komaj leto dni. Na tem mestu je zložil precej kantat, od katerih ste znameniti kantati *Kristus v kovih smrti* in *Actus tragicus*, ki je tako zrelo delo, da je skoraj neverjetno, da je iz tako zgodnje dobe.

Leta 1708 je odšel na dvor v Weimar, kjer so kot dobri luteranci gojili cerkveno glasbo, kar je Bachu ustrezalo. Deloval je kot organist, pri komornih prireditvah pa tudi kot čembalist in violinist, od leta 1714 kot dvorni koncertni mojster. Iz te dobe je 24 cerkvenih kantat, pomembne pa so predvsem orgelske skladbe: orgelski koncerti, priredbi Vivaldijevih koncertov, Passacaglia v c molu, slavna Tokata in fuga v d molu, o kateri je neki kritik zapisal: „Njen hodournik zvokov in slepečega ognjemeta tonov ustvarjata zvočno pesnitev strastnega osebnega občutka, toda v njej je tudi moč mojstrskega znanja, ki je temelj vsega tega izbruha čustev.“ Poleg te najbolj priljubljene skladbe je iz te dobe *Orgelska knjižica*, v kateri je objavil navodila, kako naj bi organist na različne načine obdelale koralno melodijo.

Leta 1717 je prešel iz Weimarja v Coethen. V tej dobi prevladujejo orkestralne in komorne, predvsem klavirske skladbe, ki sestavljajo pravi učni sistem od malih preludijev prek dvo in triglasnih invencij ter francoskih in angleških suit do *Dobro uglašene klavirja*. V tem delu je 24 preludijev in fug v vseh 24 tonalitetah, 12 durov in prav toliko molov. Iz te dobe so tudi *Goldbergove variacije*, *Italijanski koncert* in *Kromatična fantazija*. V skladbi so vse drzne modulacije in učinkuje kakor pretresljiv prizor. V fugi se kromatika in moduliranje ustrezno ndaljujeta. Med orkestralnimi skladbami je pomembnih šest *Brandeburških koncertov* in štiri *Orkestralne suite*.

Leta 1723 je Bach nastopil svojo zadnjo službo v Leipzigu, kjer je ostal kar 27 let. Tu je moral skrbeti za glasbo v štirih cerkvah, predvsem z osebno navzočnostjo v obeh glavnih: pri sv. Tomažu in pri sv. Nikolaju. Po dogovoru, ki ga je dovoljevala pogodba, je prepuščal cerkev sv. Petra in novo cerkev namestniku. Bach je

vsako skladbo podpisoval s črkami SDG, ki pomenijo: Soli Deo Gloria, ali po naše: Samo Bogu slava. „V skladbi za skladbo ponavljati svojo vdanost Bogu tako, da je taka skladba prepričljiva, zmore samo velika vera, ki vidi v tem glavni smisel življenja. Nikoli bi samo strokovno obvladovanje ne moglo napolniti take vsebine z resničnostjo doživetja, če ne bi črpalo iz resnične vere“ (Marijan Lipovšek).

Poleg ognjevitiga *Janezovega* in premišljevalnega *Matejevega pasijona* je Johann S. Bach na svoji zadnji postaji v Leipzigu ustvaril še tretje veliko vokalno instrumentalno delo, in sicer skladbo, ki jo danes imenuje *Maša v h molu* ali *Vélika maša*, čeprav je ta naslov dobila šele v prvi izdaji Bachovih zbranih del leta 1856. Maša se sicer imenuje v h-molu zaradi začetne tonalitete v *Gospod*, vendar se v glavnem vrtili okoli d-dura. Čeprav je skladba sestavljena iz petih mašnih delov rimskega misala: *Gospod*, *slava*, *vera*, *svet* in *Jagnje*, ni bila prvotno namejena katoliškemu bogoslužju. Skladatelj je šele proti koncu življenja zbral mašne dele in jih tako dopolnil, da so ustvarili celoto. Pri teh delih je porabil precej skladb iz prejšnjega obdobja. Skladba ima štiri dele: *Missa*; *Symbolum nicenum*; *Sanctus*; *Hosanna*, *Benedictus*, *Agnus Dei et Dona nobis pacem*. Leta 1733 je na dvor volilnega kneza v Dresdnu Johann S. Bach poslal *Misso* z željo, da bi dobil naslov dvornega komponista. *Missa* je bila značilen predstavnik luteranske kratke maše, ki sta jo sestavljala le *Gospod* in *Slava*. Kot je znano, naslova, ki bi utrdil njegov ugled v Leipzigu, ni dobil. Nekateri menijo, da je skladatelj leta 1733 napisal *Gospod* v h-molu ob smrti saškega volilnega kneza Friderika Avgusta in slavo v D-duru za kronanje njegovega sina Friderika Avgusta II. Vero ali *Symbolum nicenum* (kar pomeni nicejska veroizpoved) je Bach zložil proti koncu življenja, ko je hotel dopolniti mašo. Svet je Bach skomponiral ob božiču leta 1724.

Tudi ta del ima luteranske poteze, saj je brez značilne Hozane. Hkrati z Vero je skladatelj dopolnil še ostale dele. Najprej je dopolnil Svet s Hozano (pri katerem je uporabil prvine iz kantate iz leta 1732 na čast volilnemu knezu), dodal Blagoslovljen, po katerem se ponovi Hozana, in končno Jagnje, čeprav je Podari nam mir označil kot posebno točko.

PRVI SLOVAN na Petrovem sedežu

Karel Wojtyła po maturi.

Od delavca do duhovnika

Karel Wojtyła se je rodil 18. maja 1920 v preprosti delavski družini v Wadowicach blizu Krakova. Ljudsko šolo in licej je končal v Wadowicach in se leta 1938 vpisal na Jagelonsko univerzo. Izbral si je modroslovje in poljsko filologijo. Toda za Poljake se je že začela druga svetovna vojna, ki je do leta 1941 Karla popeljala skozi dvojno okupacijo: nemško in rusko. Okupator je že leta 1939 zaprl univerzo, veliko profesorjev pa odpeljal v taborišča. Karel je z nekaj sošolci poprijel za delo v kamnolomu mlinskega peščenca.

Do dvajsetega leta je tako Karel Wojtyła že marsikaj prestal. Izgubil je tudi vse domače. Tiste, ki jih je ljubil, in one, ki bi jih še utegnil ljubiti. Sestra je umrla šest let pred Karlovim rojstvom. Ni bil še gođen za prvo sv. obhajilo, ko mu je umrla mati Emilija. Čeprav si je zelo želela, ni imela sreče, da bi dočakala dan, ko bi imela enega sina zdravnika in drugega duhovnika. Brat Edmund je res postal zdravnik, vendar je umrl še mlad med epidemijo škrlatinke.

Ko mu je februarja leta 1941 umrl še oče, je ostal Karel čisto sam. Oče je bil

izreden človek. Veliko je opravil s svojim zgledom; ni ga bilo sram pokazati globeke vere. Po njegovi smrti je začel Karel delati v kemični tovarni in se zanimati za dramatiko. Postal je član rapsodskega gledališča. Ko se je nekega dne vračal s predstave, je jasno začutil duhovniški poklic.

Oktober 1942 so ga sprejeli med gojence tajnega semenišča, povezanega s teološko fakulteto Jagelonske univerze. Podnevi je delal v tovarni, ponoči pa študiral.

Po skorajda končanem študiju teologije je leta 1945, ko mu je bilo 25 let, vstopil v semenišče in bil že čez eno leto, 1. novembra 1946, posvečen v duhovnika.

Po novi maši ga je krakovski nadškof in kardinal Sapieha poslal na študij v Rim, kjer je doktoriral. Po vrnitvi je bil najprej tri leta na podeželski župniji. Nekaj časa je deloval tudi med poljskimi izseljenci po zahodni Evropi. Nato se je posvetil študiju moralne teologije in leta 1953 postal profesor bogoslovja na krakovski teološki fakulteti.

Med študijem, pa tudi pozneje, je od blizu spoznaval vse razsežnosti delavskega življenja.

Krakovski pomožni in redni škof, kardinal

Z 38 leti (1958) je postal krakovski pomožni škof, s 44 (13. januarja 1964) nadškof in s 47 (26. junija 1967) — za časa papeža Pavla VI. — kardinal.

Kot krakovski nadškof je večkrat sodeloval na škofovskih sinodah, postal je tudi član kongregacij za sakramente in bogoslužje, za duhovnike in za katoliško vzgojo.

Karel Wojtyła je imel že pred izvolitvijo za papeža dobre stike s števil-

nimi krajevnimi Cerkvami, tudi s slovensko. Osebo se je poznal z ljubljanskim nadškofom Jožefom Pogačnikom, z mariborskim škofom Maksimiljanom Držečnikom, s katerima je sodeloval na sejah cerkvenega zbora, in s koprskim škofom Janezom Jenkom. Skupaj z nadškofom Pogačnikom je dobil palij, t.j. znamenje nadškofovske časti.

Sposobnosti Karla Wojtyła so zabletele med koncilskimi zasedanji. Zaupali so mu pripravo 4. poglavja 13. osnutka o Cerkvi v sedanjem svetu. Kljub številnim popravkom je ohranila njegov pečat. Karel Wojtyła je namreč znan po vedrem, pogumnem in zaupnem gledanju v prihodnost, ki ga odseva tudi konstitucija o Cerkvi v sedanjem svetu. Takšen, odkrit in poln človeške toplote, je ostal tudi potem, ko je postal Petrov naslednik. Z lahkoto je navezoval stike z ljudmi vseh slojev.

Konklave in izvolitev

Volitve, ki so nam dale Janeza Pavla II., so se začele v baziliki sv. Petra v soboto, 15. oktobra 1978, ob desetih dopoldne. Pri maši, pred vstopom v Sikstinsko kapelo, so sodelovali vsi kardinali, ki so pripotovali v večno mesto; 111 jih je imelo volilno pravico.

Molitev brevirja v poljskih gozdovih.

Somaševanje je vodil francoski kardinal Villot. Z njim je bilo ob oltarju še 109 kardinalov, ameriški kardinal Wright pa je maševal na bolniškem vozičku.

Verniki so z zanimanjem poslušali besede kardinala Villota. „Niste vi mene izvolili, temveč sem jaz vas izbral.“ Poudaril je, da med konklavom kardinali ne bodo prejeli nadnaravnega razsvetljenja. „Kristus bo v celoti spoštoval naš razum in našo voljo. Mi pa bomo, s polno odgovornostjo seveda, vendar le kot ljudje, morali opraviti nalogo, ki nam je zaupana. Volitve ne bodo čudež, temveč sad dela in molitve ljudi, ki želijo z vsemi svojimi silami in sposobnostmi ostati Kristusovi prijatelji.“

Po maši, ob 16.30, je skupina 110 kardinalov odšla v prevozu v Sikstinsko kapelo, kardinala Wrighta pa so odpeljali posebej.

V kapeli so kardinali sestavili tri komisije s po tremi člani: prvo za štetje glasovnic, drugo za zbiranje glasovnic obolelih kardinalov, tretjo za nadzor. Kardinal Villot je v spremstvu kardinalov Armsa in Samoréja pregledal prostore in ugotovil njihovo primernost.

Poleg 111 kardinalov je bilo v notranjih prostorih še 88 drugih ljudi, ki so skrbeli za vse potrebno in bili navzoči pri glasovanjih.

Zvezo z zunanjim svetom je imel samo kardinal Villot, ki je potrjeval barvo dimnega znamenja nad Sikstinsko kapelo.

Do izvolitve se je nekajkrat pokazal črn dim; že 16. oktobra, na god poljske kneginje sv. Jadvige (Hedvike), pa se je iz dimnika nad Sikstinsko kapelo prikazal bel dim: Cerkev je dobila novega papeža — Janeza Pavla II., prvega Slovana na Petrovem sedežu, Poljaka, krakovskega nadškofa.

Novi papež se je kmalu po izvolitvi predstavil množici, ki se je zbrala na Trgu sv. Petra.

Vzgajali so ga boji in trpljenje

„Med kardinali smo iskali človeka žive vere, gorečega dušnega pastirja, človeka dobre srca in pristranskega nasmeha, ki bo mogel svetu pričati za božjo ljubezen.“ S temi besedami je poljski kardinal Višinski za vatikanski radio jedrnat opisal pogovore pred volitvami novega papeža in med njimi.

Novi papež je po kardinalovih besedah široko izobražen. Ni več samo teologije in duhovnosti, marveč je domač tudi v kulturi. Kljub položaju in zaposlenosti je vedno pripravljen z mladimi odi-

Odhod na koncil v Rim.

grati partijo nogometa ali kakšne druge športne igre. V domovini je znan kot športnik, planinec in smučar.

Po vsem tem bo gotovo čutil domotožje: „Ne bodi žalosten, gornik, ko boš živel daleč od ljubljene domovine. Tvoja odpoved bo klicala božjega blagoslova nad tvoje velike naloge...“

Svojo daljšo pripoved je kardinal Višinski sklenil z besedami: „Poljubljam tvoj bratski obraz, prijatelj in tovariš v delu in boju za Kristusovo Cerkev na Poljskem. V pokorščini se klanjam pred teboj in poljubljam tvoj ribiški prstan kot poljski škof in primas. Vzgojili so te boji in trpljenje našega naroda. Naj te spremlja blagoslov božje Matere, Marije z Jasne gore in Kraljice Poljske. Veseli se, mati Poljska, svojega najboljšega sina si dala Cerkvi...“

Naloge 264. papeža

Že 17. oktobra dopoldne je Janez Pavel II. vodil somaševanje kardinalov. Ob koncu jim je prebral prvo poslanico.

V njej je razgrnil program svojega pontifikata.

Povedal je, da se bo zavzemal za zvestobo načelom zadnjega, t.j. drugega vatikanskega cerkvenega zbora.

Pizadeval si bo, da bi Cerkev še naprej delala sredi današnjega sveta za ureditev vprašanj moralne, politične in socialne

narave.

Trdil se bo, da bo prišlo še bolj do izraza zborna vodstvo Cerkve. Škofovske sinode naj postanejo še jasnejši izraz sodelovanja škofov s papežem.

Osrednje cerkvene ustanove je potrebno izpolniti in prilagoditi, da bodo še uspešnejše orodje pri zidanju Kristusovega skrivnostnega telesa, Cerkve.

Po vzoru Pavla VI. in Janeza Pavla I. bo kot pastir božjega ljudstva razlagal Kristusov nauk in poudarjal resnice, ki morajo biti vernim vedno pred očmi. Vsi skupaj moramo Cerkev razodevati svetu.

Poudaril je spoštovanje do bogoslužnih predpisov, ki naj se izraža v veliki prostovoljni in smiselni disciplini in poslušnosti.

Nadaljevati je treba delo za krščansko edinost.

Zavzemal se bo za mirne odnose med Cerkvijo in državami. Cerkev ima nalogo utrje-

vati duhovne temelje človeške družbe.

Razumevanje med ljudmi, mir, razvoj narodov in pravičnost so še naprej pomembni cilji rimskega škofa...

Trpeči in preizkušeni bratje, pa tudi mladi, so posebna skrb Cerkve. Videti je bilo, da ima novi papež dober program, pa tudi, da ga lahko posreduje v številnih jezikih, saj je že prvega dne po izvolitvi govoril v enajstih: v italijanski, poljski, francoščini, angleščini, nemščini, španščini, portugalski, starocerkvenoslovanščini, slovanščini, ukrajinščini in litvanščini.

Janez Pavel II. — sprememba sam po sebi

izvolitev poljskega kardinala Karla Wojtyła za voditelja katoliške Cerkve je bila za Cerkev in svet zgodovinski dogodek prvega reda. Kardinali so po 455 letih obšli nepisano pravilo o italijanskih papežih in nam z izbiro krakovskega nadškofa za novega poveljarja katoličanstva postregli z izjemnim presenečenjem. Politične sile, zlasti komunistične, so dobile v njem ustreznega poznavalca in sogovornika. Temu primerno je bilo zato tudi navdušenje in presenečenje svetovnih množic in medijev.

Kaj vse je ta dogodek sprožil v Cerkvi in zunaj nje, je bilo pred osemnajstimi leti komaj mogoče predvideti, danes, ob kon-

cu tisočletja in po številnih dogodkih zlasti v Južni Ameriki in v Evropi, tudi v Sloveniji, pa vemo, da je bil 16. oktobra 1978 za rimskega škofa izvoljen mož, ki je odlično vplival na razvoj Cerkve, začel z njeno deevropeizacijo in gledal na prihodnost v luči prihajajočega tretjega tisočletja.

Ob nastopu Janeza Pavla II. je štela Cerkev 743 milijonov vernikov. Že tedaj je večina katoličanov živeła zunaj stare celine: največ, 350 milijonov, v obeh Amerikah, v Evropi 263 milijonov, v Aziji 56 milijonov, Afriki 50 milijonov, v Avstraliji 10 milijonov, 13 milijonov pa na različnih otokih. Ob koncu tisočletja bo petina vseh katoličanov živeła v tretjem svetu, zato se bo tudi zgodovina Cerkve vedno bolj odvijala zunaj Evrope. Imela bo vedno bolj drugačen obraz, v jedru pa bo ostala ista.

Ponotranjeni aggiornamento in prihodnost krščanstva

Nastop Janeza Pavla II. (to ime si je Wojtyła izbral iz hvaležnosti do svojih dveh prednikov) je sklenil vrsto plodnih desetletij pretežno teoretičnega (a le v maloštevilnih skupinah uresničenega) aggiornamento, katerega vrh je pomenil drugi vatikanski cerkveni zbor (1962-1964), in odprl obdobje širokega uresničevanja tega posedanja v praksi. Novi rimski škof, primas Italije, voditelj katoličanov in Petrov naslednik je imel

vsekakor vrsto lastnosti, ki so mu dale moč za pospešitev novih oblik krščanskega življenja sredi spremenjenega sveta k naravnost bibličnim vrednotenjem svetovnega dogajanja in k novim misijonskim prizadevanjem.

Evropski človek seveda ne more izpeljati vseh zahtevanih prilagoditev tako, da bi ustrezale periferiji. Tudi Wojtyła, čeprav nosi v sebi alternativo romanski in germanski podobi krščanstva, ne more razumeti neevropske duše. Vendar pa je prav on tisti voditelj Cerkve, ki naj bi z novim pojmovanjem ustvaril možnosti za pravičnejše vrednotenje neevropskih tipov krščanstva.

Svet se je v njegovem času po eni strani sicer univerzaliziral, enotil, po drugi pa je ta razvoj prebujal v ljudeh potrebo po primarnih vezeh. Tako se sredi tega entenja sveta nismo približali izginjanju narodov in držav, marveč smo bili priče njihovi renesansi. Namnožila so se čustva narodnih pripadnosti in podeseterila prizadevanja po državni neodvisnosti.

Cerkev, ki je v tem času stala za temi procesi, seveda ne more živeti v prepričanju, da bo stara Evropa za vedno ostala fizično in duhovno središče sveta. Ne vemo, morda pa bo prej ali pozneje stopila v ozadje in ostala le še častitljiva stara dežela — tudi za krščanstvo. Zibelka, ki so ji otroci odrasli in se preselili v sosesčino. Rast prebivalstva na svetovnem jugu, prebujanje tretjega sveta, eksplozija mladosti zunaj evropskih me-

ridianov — vse to so lahko stopnice k novim nalogam krščanstva, ki se precej pokrivajo z nalogami deevropeizacije.

Janez Pavel II. želi prepričati Evropo, da je potrebna nove evangelizacije, s katero zdaj, pred koncem tisočletja, ni modro prav dolgo odlašati. Povezovanje krščanstva s kulturami sveta in ponotranjenje ter podomačenje krščanstva v vseh okoljih bo potegnilo jasnejše meje med enim zakladom vere in številnimi načini oznanjevanja. Tako bo v luči tega dogajanja mogoče uspešnejše kot doslej vrednotiti tudi drzno selitev prvega fizičnega in duhovnega središča: iz Jeruzalema v Rim. Podomačenje krščanstva v starih, a neznanih področjih Evrope in v neevropskih deželah bo razkrilo novo moč vere in odstrlo nove poti sodobni (novi) evangelizaciji.

Kolegijsko vodstvo, avtoriteta, okrožnice, apostolska potovanja

Zadnji cerkveni zbor je rehabilitiral krajevne Cerkve, uvedel načelo subsidiarnosti in sprožil uravnoteženo internacionalizacijo središča. Poljski papež je po tolikih stoletjih prvi uradni zastopnik periferije, tokrat vzhodne, v osišču krščanstva. Z njim je Evropa spoznala dušo slovanskega krščanstva, pa tudi njene globoke korenine, ki poganjajo iz grške krščanske tradicije, iz izročil svetih bratov Cirila in Metoda in iz naravnih pravic narodov do lastnega obraza v katoliški Cerkvi.

Kar se je zgodilo leta 1978, je seveda le prva stopnica k tistemu priznanju vseh obrazov katolištva, ki domuje po vseh kontinentih sveta, v njihovih narodih in ljudeh. Izpolnjena slovanska pravica do dobrega imena terja tudi pravico vseh drugih kristjanov, pa četudi živijo v tretjem svetu.

Poudariti je treba, da Janez Pavel II. na Petrovem sedežu ni pozabil na svojo slovansko dušo, to pa je še en razlog za uveljavitev izjeme, ki mora postati načelo.

Že ob prvi predstavitvi programa, 17. oktobra 1978, je potrdil pravico, da škofje ohranijo mesto v Cerkvi, ki jim gre, zato so škofovske sinode ostale pomemben način delovanja in oznanjevanja. Cela vrsta jih je bila, ki so razpravljale o najbolj perečih vprašanih sodobnega krščanstva.

Na poseben način so se misli za tretje tisočletje odražale v dvanajstih okrožnicah, ki vsaka zase govorijo o praktični dušnopastirski skrbi za novo Evropo in novo vesoljno Cerkev. Dovolj si je ogle-

Papež Pavel VI. nadene krakovskemu nadškofu na glavo kardinalski biret.

dati le naslove teh velikih besedil: Človekov Odrešenik (1979), Božje usmiljenje (1980), Človekovo delo (1981), Apostola Slovanov (1985), okrožnica o Svetem Duhu (1966), Odrešenikova mati (1987), Skrb za socialni napredek (1987), Odrešenikovo poslanstvo (1990), Ob stoletnici (Rerum novarum) (1991), Sijaj resnice (1993), Evangelij življenja (1995) in Da bi bili eno (1995). Gre za besedila, ki na izviren in poglobljen način obravnavajo antropološke, socialne, misijološke, marijanske, pnevmatološke, moralne in ekumenske vsebine sodobnega krščanstva.

Pastoralno delo Janeza Pavla II. se na poseben način izraža na apostolskih potovanjih. Po obisku v naši domovini jih bo imel za seboj že kakšnih 70. Z njimi se vedno znova odpravlja na svoje velike župnije, kakor nekoč iz Krakova. To niso le osebnostno in religiozno nabita, pač pa tudi socialno in politično odmevna potovanja.

Po njih skuša biti navzoč na vsakem kraju svoje velike škofije, ki po teh potovanjih vedno bolj postaja ena sama velika vas. Številna srečanja, individualna in skupinska, mnogi govori, najrazličnejše teme — vse to iz apostolskih potovanj tke poglavja njegovega življenjepisa, ki je oznanjevanje evangelija.

Eno takšnih apostolskih potovanj bo tudi potovanje v Slovenijo. To bo morda majhen korak za vesoljno Cerkev, a velik za Cerkev na Slovenskem.

Papež Janez Pavel II. in druga pomlad evropskih narodov

Karel Wojtyła je bil tista osebnost dvajsetega stoletja na Petrovem sedežu, ki je od znotraj spoznala dve od treh velikih iluzij: nacizem in komunizem. Prvi ga je zaznamoval v zgodnjih študentskih letih, drugi pa ga je spremljal vsa duhovniška, škofovska in papeška desetletja.

Vednost o laži obeh, zlasti o laži komunizma, je bila njegov glavni adut, ki ga nasprotniki niso imeli namena tolerirati. Zato je bil od vsega začetka komunizem njegov največji sovražnik. Vsi se spominjamo karikature, kako se novi papežs trdnjavo — Cerkvijo meri z Brežnjevom. Zato ni čudno, da se je prav v tem delu sveta porodila misel o likvidaciji, ki pa se je na srečo končala samo z atentatom, z nekaj meseci bolnišnice in z veliko moralno zmago.

Komunizmi vseh dežel so dobili v Karlu Wojtyli enakovrednega, a duhovnega silaka. Najprej je pomagal preurediti in prevrednotiti dogodke na Poljskem, nato pa še v nekaterih drugih deželah socializma. Razen — v Jugoslaviji in na Kitajskem.

Upravičeno lahko trdimo, da se je z Janezom Pavlom II. začela druga pomlad evropskih narodov pod komunizmom. Kdor je od blizu spremljal njegovo prvo apostolsko potovanje v domovino, je vedel, da je že nastavljena sekira na kore-

nine zadnjemu totalitarizmu dvajsetega stoletja. Kajti v tem papežu je železni človek dobil tisto živo silo, ki počasi, a neusmiljeno prekriva vse, kar je ustvarila roka človeškega nasilja. Blagoslovljen je bil z močjo ponižanih in razžaljenih, obdarjen s potrpežljivostjo, ki se ji ni mogoče upreti, in s ponižnostjo, ki premaguje svet, pa tudi z vero, ki gore prenaša. Cerkev, ki nima več niti enega pravega vojaka, je premagala divjo silo s tem, da je vztrajala pri svoji veri in v vseh ponižanih in razžaljenih budila upanje v božjo pravičnost.

Dela te zmage smo bili deležni tudi Slovenci. Leta 1990 smo doživeli drugo slovensko narodno pomlad, izpeljali po 50 letih prve svobodne volitve, uresničili sanje o samostojnosti in neodvisni državi in se — upajmo za vedno — otresli mračnih sil Balkana.

Papež Janez Pavel II. je od blizu spremljal to našo pot, jo podpiral in vplival na to, da se je narodova volja po državi, izražena na plebiscitu, potrjena z razglasitvijo samostojnosti, s sprejemom slovenske Ustave in z zmago v junijski vojni leta 1991 znašla v krogu priznanih evropskih in svetovnih držav.

Slovenski dialog s krščanstvom za časa Janeza Pavla II.

Slovenski verniki smo z odprtim srcem sprejeli novega cerkvenega voditelja. V njem smo videli in spoznali božjo voljo. Mnogokrat nam je v zgodovini Bog že govoril, slednjič, ta leta, nam je govoril po slovanskem papežu. Govoril nam je tako glasno, da ga je lahko slišala sleherna slovenska vas, sleherno slovensko srce.

Nekako spontano so se v teh letih vrstile v središču krščanstva številne slovenske romarske skupine. Skorajda vsaka slovenska župnija, govoto pa dekanija, je poslala v Rim svoje zastopnike: župnijska občestva, veroučne in mladinske skupine, cerkvene in svetne pevske zборе. Reke slovenskih turistov in sodobnih nomadov so leto za letom polnile Trg sv. Petra. Slovenke in Slovenci so prihajali v večno mesto tudi zaradi splošnih in posebnih avdienc in papežev slovenske besede. To je bilo iz ust Janeza Pavla II. pogosto slišati.

Namesto sklepa novo pričakovanje

Ta slovanski papež, ki nam je tolikokrat govoril in toliko storil, da je Sloveni-

Kardinal Wojtyła pozdravlja novoizvoljenega papeža Janeza Pavla I. (Albino Luciani)

SLOMŠEK in naš čas

STANKO JANEŽIČ

1. Dva velika Slovenca

V letu 1800 sta se na Slovenskem rodila dva moža, ki sta s svojim delom začrtala pot slovenskemu narodu za dolga stoletja. V Vrbi na Gorenjskem se je 3. decembra rodil veliki slovenski pesnik France Prešeren, ki se je zavezal slovenski besedi in s svojo umetniško izpovedjo dvignil slovensko književnost na evropsko raven. Na Slomu pri Ponikvi na Štajerskem pa je bil teden dni prej, 26. novembra, rojen Anton Martin Slomšek, veliki vzgojitelj, pisec in škof, ki je s svojim delom v Slovencih utrdil ljubezen do materinega jezika in do verskih vrednot, kot to izpričuje njegovo vodilo: „Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličavne narodne omike.“

Na svoji življenjski poti sta se ta dva moža večkrat srečala, se zbližala, se medsebojno spoštovala in podpirala, zvesta vsak svojemu poslanstvu. Prešeren ni mogel izpolniti materine želje, da bi po zgledu svojih stricev postal duhovnik. Svoje spoštovanje do verskih svetinj je izpričal zlasti s svojo pesnitvijo „Krst pri Savici“. Sicer pa je ostajal zvest svoji življenjski nalogi: pesnjenju. Slovencem je zapustil veliko število umetniških stvaritev in v njih svojo življenjsko izkušnjo in modrost. Slomšek se je v svojem duhovniškem poklicu ves žrtvoval za duhovno in vsestransko rast slovenskega naroda. Izšel je iz preprostega ljudstva in ostal vse življenje tudi sam ves preprost. Živel je za ljudstvo, z njim se je čutil vseskozi tesno povezanega. V svojem delu zanj je videl ves smisel svojega življenja.

Prešeren v svoji „Zdravljici“ nazdravlja slovenski domovini in svojim sonarodnjakom: „Bog živi ves slovenski svet, / brate vse, / kar nas je / sinov sloveče matere!“ In spodbuja rojake: „Edinost, sreča, sprava / k nam naj nazaj se vrnejo.“

V sonetu, posvečenem prezgodaj umrlemu prijatelju Matiju Čopu, pa ob misli na „Krst pri Savici“ izpoveduje: „Minljivost sladkih zvez na svet oznani, / kak kratko je veselih dni število, / da srečen je le ta, kdor z Bogomilo / up sreče onstran groba v prsih hrani.“

Slomšek je ob številnih pesmih ter verskih in vzgojnih člankih in knjigah napisal tudi vrsto življenjepisov slavnih Slovencev. Svoje znamenite prednike in dobrotnike naj bi vselej ohranjali v lepem spominu. Takole Slomšek spodbuja svoje rojake: „Hvaliti svoje rajne dobrotnike, povzdigovati njih lepa dela in znamenite zasluge je nam ravno tolika dolžnost, kakor njih slavne zglede posnemati. Kdor svojih slavnih prednikov ne časti, njih vrli nasle-

dnik biti ne zasluži. Hvalimo torej, dragi prijatelji, sloveče može, rodoljube naše, ponavlja je njih spomin!“

V teh člankih se bomo zazirali v življenjsko pot in v svetlo podobo našega slavnega prednika, svetniškega škofa Antona Martina Slomška. Prislunili bomo njegovi besedi in si poklicali v spomin njegova dela.

Pri tem se bomo skušali navzeti Slomškove ljubezni do Boga, do Kristusa in njegove Cerkve ter do Kristusove božje Matere Marije, ki je bila dolga stoletja in je še vedno tudi duhovna Mati slovenskega naroda.

2. Zarja otroštva

Otroštvo je, ali bi vsaj naj bilo, za večino ljudi najlepše obdobje življenja. Najbrž je bilo tako tudi pri Slomšku.

Luč življenja je zagledal na Slomu, v lepi gričevnati pokrajini župnije Ponikva blizu Celja, proti koncu jeseni 1800 (26.

ja danes mednarodno priznana država, prihaja v Slovenijo. Na dan pred svojim rojstnim dnevom, 17. maja 1996, bo stopil na slovensko zemljo in jo poljubil, kakor je ni še nobeden doslej. Prišel bo, da bi naša domovina še enkrat postala središče sveta, zlasti katoliškega, da bi Slovenija postala tudi njegova domovina, ljubljanska stolnica papeževa in slovensko verno ljudstvo njegovo ljudstvo.

Kratek bo ta njegov obisk, a dovolj dolg, da si ga bomo za vedno zapomnili. Za Pijem II., ki je hodil po slovanskih deželah še kot Enej Silvio Piccolomini (in nam mimogrede opisal obred ustoličenja karantanskih knezov), in za Pijem VI., ki je skozi naše kraje potoval na Dunaj, in za Angelom Giuseppejem Roncallijem, ki je kot apostolski vizitator v Bolgariji leta 1927 v Ljubljani opravil duhovne vaje, bo Janez Pavel II. tisti Peter, ki bo obiskal Slovenijo kot takšno: našo in svobodno, veliko in majhnosti in vztrajno v zvestobi.

Bog nam daj ta dan doživeti zase in za rodove, ki prihajajo!

novembra) kot prvorojenec kmečkih staršev Marije Zorko in Marka Slomška. Še isti dan je bil krščen v župnijski cerkvi sv. Martina na Ponikvi in tako postal član velike družine — vesoljne Kristusove Cerkve. Vnovič se je rodil, tokrat za večno življenje v nebesih. Za krstnega zavetnika so mu izbrali sv. Antona Puščavnikarja.

Marija in Marko Slomšek sta imela za prvorojencem sedem otrok: štiri deklice in tri dečke, od katerih pa je eden kmalu po rojstvu umrl. Tako je mali Tonček doraščal v toplini močne družine. Kot najstarejši otrok je moral kmalu poprijeti za vsakovrstno delo, pomagal pa je staršem tudi pri skrbi za svoje mlajše sestre in brate.

Pobožna mati Marija je svojega prvorojenca naučila ne le slovenske besede in mnogih pesmi, temveč predvsem iskrene molitve, najprej doma, potem v cerkvi. Oče Marko je uvajal sina v delo na kmetiji, kot deček je moral zlasti pasti živino. V svoji verski vnemi je vmes svojim prijateljem kdaj celo popridigal s stopnic bližnje cerkve sv. Ožbalta.

Kmalu je mladi Slomšek postal najboljši učenec nedeljske šole, ki jo je na Ponikvi uvedel kaplan Jakob Prašnikar. Na preizkušnji pod orehom pri cerkvi ob koncu šolskega leta je prejel prvo nagrado.

Fantič je pod modrim vodstvom duhovnika Prašnikarja, svojega največjega dobrotnika, vse bolj rastel v pobožnosti, pa tudi v vednosti, predvsem pa v zglednem življenju. Postal je ministrant, kaplana je spremljal k bolnikom, pri vsem mu je pomagal. Z vso svojo mlado dušo je sam zahrepenel po duhovništvu.

Bilo mu je že 13 let, ko je na materino željo in po posredovanju kaplana Prašnikarja oče, ki je v svojem prvorojencu že videl svojega naslednika na kmetiji, dovolil, da je sin lahko odšel v celjske šole. Otroštva je bilo konec.

Vsekakor je ta otroška doba ostala z zlatimi črkami zapisana v srce Antona Slomška vse njegovo življenje. O tem pričajo njegove številne pesmi, mnoge njegove pripovedi in razni zapisi.

Tako Slomšek v svoji ponarodeli pesmi „Vesolja dom“ poje: „Oh blažena leta nedolžnih otrok! / Vi 'mate veselje brez težkih nadlog; / oh kako vas serčno nazaj si želim, / al' vi ste minule, zastoj se solzim.“

V svojem spisu o pomenu lepega petja pa pravi: „Čedne pesmi so otrokam prva

dušna paša. Mati, ki otroku lepo poje, nje-mu žlahtno srce goje (redi) — z milimi glasovi mu občutljive žlahtni. Kdo bi pozabil vse svoje žive dni ljubeznivega petja ljube matere, ali pa skerbne pesterne, katero dete željno posluša, pa tudi hitro poskuša, poprej ko ateja ali pa mamo izreče. V naročje matere je prva — ino pa za človeka nar imenitnej šola; detetu se to v mehko, nežno srce vtisne, kar storilo bo nekdanj moža. — Kako veselo smo otroci po zimi krog kolovratov sedeli, pa na uhe vlekli mile stare pesmi od svetiga Jurja, ki je kupil zelen plajš, ali pa od treh Rimskih dekelc, ki so na božjo pot hodile, ktere so nam rajna mati peli... Veliko soncov se je od tiste srečne dobe v večnost potonilo; še me mladostno petje veseli.“

Slomšek je ohranil otroško srce vse svoje življenje. Trdno je veroval v Kristusovo besedo: „Če se ne spreobrnate in ne postanete kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo“ (Mt 18, 3).

Rad je imel otroke, njim je posvetil največ svojega truda, ob njih se je najlaže

razvedril.

Prav zaradi svoje otroškosti je ostal preprost. Rad je imel preproste in uboge ljudi, njim je najrajši pomagal.

Slomšek tudi nas vabi, da bi ob zgledu preproste božje deklice Marije tudi mi ohranili preprostost srca in da bi iskreno ljubili preproste ljudi, zlasti pa najbolj krhke med njimi — otroke. Vsi, posebno pa starši, naj bi jim znali jasni zarje njihovega otroštva.

Samo otroška preprostost nas bo vodila k pravemu veselju na tem svetu, pripeljala pa nas tudi v polnost veselja v večnosti.

3. Na pot učenosti

Ob veliki noči leta 1814 se je Slomšek poslovil od domačega kraja in v Celju najprej obiskoval tretji razred osnovne šole ter ga kljub začetnim težavam z nemščino končal „z odliko in nagrado“. V jeseni tega leta se je tako lahko vpisal v prvi razred celjske gimnazije. Tu je bil ves čas med najboljšimi dijaki.

Že v drugem razredu gimnazije, v

Skupina nekdanjih šolarjev iz Slomškovega doma v Ramos Mejiji ob Slomškovem kipu v Mariboru.

januarju 1816. leta, pa je mladi Slomšek doživel hud udarec. Nenadoma mu je umrla mati, na katero je bil navezan z vso toplino svojega otroškega srca. Za smrt je zvedel, ko je bila mati, stara komaj 43 let, že pokopana. V veliko tolažbo mu je bil takrat duhovnik Jakob Prašnikar, ki je postal njegova druga mati. Pri očetu je dosegel, da je lahko fant študiral naprej. Po svojih močeh mu je vsestransko pomagal, zlasti še, ko se je oče leta 1818 ponovno poročil in so podpore od doma postopoma usahinile. Mladi dijak je bil v Celju pogostoma lačen, vendar si je znal pomagati tudi s poučevanjem drugih dijakov. Leta 1817 je opravil celo tečaj za učitelja nižjih šol. Hkrati se je vsestransko izobraževal in nenehno rastel v učenosti. Ljubil je samoto in molitev, ob tem pa so bile njegove najljubše prijateljice knjige.

V petem in šestem razredu gimnazije je na Slomška najbolj vplival profesor pesništva in govornišstva Anton Zupančič. Pod njegovim vodstvom se je Slomškova ljubezen do materinega jezika vse bolj utrjevala, rastel pa v njem tudi pesniški in govorniški dar.

Po končani celjski gimnaziji je Slomšek v jeseni leta 1819 nadaljeval študij filozofije v Ljubljani, kjer se je spoprijateljil s svojim sošolcem pesnikom Francetom Prešernom, nekaj časa, leta 1820, pa je študiral tudi v Senju, povsod z odličnim uspehom. Študij modroslovja je končal v Celovcu leta 1821 in v jeseni tega leta vstopil v celovško bogoslovje. Malo prej, v marcu, mu je doma umrl oče. Vezi z domačo hišo so tako postale še bolj rahle. Slomšek se je še bolj povezal z duhovnikom Prašnikarjem, ki je resnično bil njegov duhovni oče in duhovna mati hkrati. Počitnice je najraje preživel pri njem.

Sicer pa je bil Slomšek s svojimi 21 leti že zrel mož. Zavestno je tudi sam stopil ob zgledu svojega dobrotnika na pot duhovništva.

O Slomškovi vsestranski učljivosti in prizadevnosti od zgodnjih mladih let naprej govori med drugim njegova pesem „Zlati čas“: „Oj zlati čas! / Minuta, ki minila, / ne bo se povrnila; / kar časa zamudiš, / ga vekomaj 'zgubiš. — Oj zlati čas! / Je v mladih letih setev, / bo v starih dobra žetev; / če pridni bodemo, / nam nikdar žal ne bo.“

Slomškove mladostne šolske izkušnje odsevajo tudi iz njegovih številnih zapisov v zborniku „Drobtin(i)ce“. Tako med drugim piše: „Štiri visoke šole človek ima, po kateri se izšola in obravnava: obhoja z ljudmi, lastna skušnja, knjige ali bukve in pa božja beseda. Kdor se poštenim ljudem tovariši, v dobro oberne, kar si poskuša, le poštene knjige bere, božjo besedo dni in noči premišluje, on si nabere modrosti zaklad, ktere ga mu ni nihče odvzel ne bo.“

In na drugem mestu: „Kdor si v mladosti kaj hudega skusi, on si v starosti po navadi dobrega vžije; kdor si ni hudega vžil, tudi dobrega spoznal ne bo. Neprenehoma imeti nebes ne moremo...“

Ako več beremo, kakor zastopimo, lahko znorimo; ako več snemo, kakor povžijemo, hitro zbolimo; če več obljubimo, kakor dopolnimo, svoje poštenje zgubimo. Ako več začnemo, kakor zagotovimo, se nam smejijo; ako več govorimo, kakor premislimo, nas lahko v besedi dobijo; kedar več terjamo, kakor pravice imamo, tožbe in pravde naredimo. Kdor si nesrečno smert pripravlja, on je naj vekši bedak in sromak.“

IZ SLOVENIJE

Gorenjski misijon od Rateč do Moravč. Od 21. do 29. oktobra je bil misijon v 36 župnijah gorenjskega diakonata ljubljanske nadškofije.

Novi apostolski nuncij za Slovenijo nadškof Edmond Farhat je nastopil svojo službo v nedeljo 12. novembra ob slovesni maši v ljubljanski stolnici. Novi nuncij je bil rojen l. 1933 v Libanonu, v duhovnika je bil posvečen l. 1959, inkardiniran je v antiohijskem maronitskem patriarhatu. Služboval je kot oficial v Kongregaciji za nauke vere in v Generalnem tajništvu za škofovske sinode. Bil je apostolski pronuncij v Alžiriji in Tuniziji ter apostolski delegat v Libiji. V Slovenijo je prišel 6. novembra, 8.

Vsekakor nas Slomšek s svojim zgledom in s svojim besedami uči, da je čas šolanja za vsakega mladega človeka izredno pomemben. Starši, učitelji, profesorji, duhovniki, sploh vsi vzgojitelji naj bi mladim ljudem pomagali, da bodo čas šolanja prav uporabili ter bodo resnično rasli v učenosti, še bolj pa v krepostih. Pri tem naj bi se zazirali v zgled svetnikov, posebej še v zgled „kraljice vseh svetnikov“ — božje Matere Marije.

novembra je izročil državnemu predsedniku poverljiva pisma in pripravil poseben sprejem za diplomate in druge goste. Začasno bo nunciatura na Krekovem trgu 1 v Ljubljani. V govoru pri predsedniku države je dejal med drugim: Ob zadnjem štetju v neodvisni republiki Sloveniji se je 70 odstotkov prebivalcev izjavilo za katoličane. Upoštevajoč to dejstvo Cerkev in Sveti sedež z veseljem obnavlja svojo pripravljenost, da bi sodelovala z oblastmi pri spoštovanju pristojnosti in posebnih pravic vsake strani. Ker so vprašanja, ki so se nakopičila v desetletjih, številna in pomembna, sta Cerkev in Sveti sedež prepričana, da bosta z dobro voljo in pristnim čutom za javno blaginjo, tako z ene kot z druge strani, našla pravično rešitev v razumnih oblikah in rokih.

V soboto 9. septembra 1955 sta se poročila v cerkvi Marije Pomagaj **ANDREJKA VOMBERGAR** in **BORIS ŠTRFIČEK**. Čestitamo!

Domobranska prisega

BOŽIDAR FINK

Med udrihalicami, s katerimi je komunistični režim na Slovenskem slepil javno mnenje in sejal sovraštvo, je bilo obtoževanje, da je protikomunistična stran potrdila z domobransko prisego pripadnost in zvestobo nacističnemu okupatorju in njegovemu vodji, s tem pa dokončno zašla v narodni odpad in izdajstvo. Še po petih letih propada komunistične vladavine se ta očitek zlohotno ponavlja in to spravlja v dvome in zadrego tudi take, ki sicer ne zaupajo komunističnim natvezovanjem.

Vprašanje je torej, ali je bila zaprisega domobranstva moralno dopustna, pravno upravičena in politično primerna. Do pravične presoje o tem je mogoče priti ob upoštevanju načel, predpisov in takratnih dejanskih okoliščin.

Z zaprisege so domobranci na slovensen način izrazili in utrdili zavezo, ki so jo že prej dali s prostovoljnim pristopom k oboroženi sili. S prisego torej ni nastalo novo razmerje in obstoječe se ni razširilo ne spremenilo. Ker je bil namen domobranskega boja časten, tudi zaprisegi ni oporekati.

Iz besedila prisega je komunistična propaganda naredila spotiko za nasprotni tabor. Poštena presoja besedila ne more najti v njem ničesar oporečnega. V dvomu o pomenu nekaterih izrazov in besednih zvez je pa treba sprejemati tisto razlago, ki ustreza resnični volji zapriseženih. To načelo velja, ker je prisega enostranska izjava volje, posebej pa še, ker zaprisega ni bila prostovoljna, tako kot je bil prostovoljen pristop k domobranstvu. Že po tem načelu je torej treba sprejeti, da domobranci niso s prisego hoteli zatrjevati ničesar, kar ni bilo že od prej v njihovem namenu in razpoloženju. Sicer pa to potrjuje tudi trezna presoja besedila. Iz tega obojega izhaja, da se domobranci s prisego niso zavezali z okupatorjem za njegove cilje in da niso obljubili zvestobe njegovemu vodji.

Kaj so torej domobranci izrekli v prisegi in k čemu so se zavezali? -

Osrednji pojem in vrednota v besedilu prisega je slovenska domovina, do katere domobranci sprejemajo dolžnosti. Za domorodca je domovina ena in edina, celotna

in vseobsežna, vsa Slovenija in nič drugega. Besedilo prisega torej jasno sprejema idejo samobitnega slovenskega naroda, navezanega na lastno domovino.

Slovenska domovina se v prisegi uvršča v skupnost svobodne Evrope. Samo tisti, ki so se na Slovenskem udejnavali stalinističnemu komunizmu, niso pričakovali svobodne Evrope, ki naj bi bila urejena po demokratičnih načelih. Protikomunistični tabor je težil za tem, da se Slovenija uvrsti v Evropo, varno pred vojaškim terorjem, narodnim zatiranjem in tlačenjem duha v imenu katere koli ideologije, nacistične in komunistične.

Domobranstvo je nastopilo kot obojena domača varnostna sila. To je bilo nujno, da se zavaruje ljudstvo pred silovitimi revolucionarnimi nasiljem, ki je postavljalo predvsem varljivo ime narodno-osvobodilnega boja. Nastop domobranstva je bil formalno upravičen po določenih mednarodnega vojnega prava, ki nalaga okupatorju, da skrbi za red in javno življenje na zasedenem območju, in to po domačih zakonih in z domačimi organi. Okupator je upravičeno dopustil, da se je oblikovala domača varnostna sila, in zato so domačini tudi upravičeno vstopali v to službo, čeprav so jo izvrševali v okviru okupatorjeve nadomestne pristojnosti.

S prisego so se domobranci zavzeli za boj proti komunističnim partizanom in njihovim zaveznikom. Partizani so v besedilu imenovani z izrazom banditi. Izraz je bil tedaj ustrezen, saj so partizani organizirano in ilegalno strahovali ljudstvo, ki ni bilo z njimi. Glede na mednarodno pravo pa so bili prostostrelci, nepriznani in pravno nezaščiteni bojovníki. Niso se ravnavali po pravih bojevanja in niso nastopali pod odgovornostjo vrhovne državne oblasti. Z zakonito begunsko vlado so bili v sovražnem razmerju, z ostanki prejšnje vojske pa v bojnem stanju. Vendar protikomunistična stran ne bi kljub ilegalnosti nasprotovala partizanstvu, če bi se samo upiralo okupaciji. Upreti se je bilo treba komunistični revoluciji, ki je izkoristila sovražno zasedbo kot edino priložnost za svoj nastop.

Komunistična propaganda je sprožila

plaz očitkov, da so se domobranci zaprisegli za boj proti vojnim zaveznikom, tako imenovani anti fašistični koaliciji. Ta trditev je povsem nesprejemljiva. Vsi demokratično usmerjeni Slovenci so bili naklonjeni zahodnim zaveznikom in so imeli nemški imperializem za narodno zlo. Sicer pa komunistično partizanstvo takrat sploh ni moglo biti v zavezništvu z zahodnimi demokracijami, saj je zavezniško Jugoslavijo predstavljal še kralj z begunsko vlado. Partizanstvo tudi zato ni moglo biti resen zaveznik demokratičnih sil, ker ga z njimi niso mogla vezati skupna družbeno-politična izhodišča.

Z izrazom zavezniki v prisegi je torej treba razumeti kaj drugega. Partizanom kot gverilcem so pomagale službe za zbiranje, vzdrževanje in uporabo oboroženih skupin: propagandna tehnika, jedra za preskrbo s hrano, opremo in zdravili, obveščevalna služba terenskih zaupnikov in drugo. V teh službah so bili zavezniki oboroženih skupin. Te so imele potem zaveznike tudi v skupinah, ki niso bile deklarirano komunistične: v krščanskih socialistih in levih sokolih. Domobranstvo je bilo torej usmerjeno proti notranjim zaveznikom komunističnega partizanstva in ni nikoli poseglo v boj proti nobeni zunanji sili.

Domobranskemu vodstvu in moštvu je povzročal največjo zaskrbljenost tisti del prisega, ki govori o bojni skupnosti z nemško oboroženo silo, stoječo pod poveljstvom vodje Velike Nemčije, SS četami in policijo. V resnici je bil v mislih skupni sovražnik, ne skupni boj za iste namene.

Okupator je hotel varovati sebe in zagotavljati zasedbo zaradi strateških razlogov svojega vojnega načrta. Domobranstvo pa je branilo pravice svojega ljudstva pred domačim prevratnikom. Oboji so imeli istega nasprotnika, proti kateremu so se bojevali hkrati, a vsak iz različnih razlogov in s povsem ločenimi, tudi nasprotujočimi si interesi.

Domobranstvo se ni na začetku podredilo ne pozneje zapriseglo nobeni tuji avtoriteti. To je razvidno iz samega besedila prisega. Nosilo je samo slovenske simbole in razpoznavne znake, uradni in poveljalni jezik je bil slovenski in slovensko je bilo poveljstvo na vseh stopnjah. Na vrhu je sicer odgovarjalo okupacijski oblasti, tako kot so odgovarjali vsi domači upravni organi in sodstvo, in je bilo to povsem v skladu z določili mednarodnega prava. Ko prisega omenja „vodjo Velike Nemčije“, ga ne označuje kot poveljnika domobranstva, ampak govori o njem izključno v zvezi z nemškimi oboroženimi silami, s katerimi je bilo domobranstvo le v naključni bojni povezanosti. Očitek, da je domobranstvo priseglo Hitlerju, je kri- vičen.

Kako nesmiselno je obrekovanje domobranstva, da je nečastno sodelovalo z narodnim sovražnikom, je razvidno tudi po primerjavi slovenskih razmer z dogajanjem v drugih zasedenih deželah. Na Norveškem in Danskem ter v Belgiji in Franciji je bilo dosti izrazitih pojavov neposrednega in brezpogojnega sodelovanja. Kolaboracija z nemškim nacizmom je imela tam zarodke že pred vojno. Med vojno pa so se povsod, tako npr. tudi v Franciji, ustanavljali prostovoljski SS oddelki, ki so prisegli Hitlerju ne samo pokorščine, ampak tudi zvestobo do smrti, in so se dejansko udeleževali bojev proti nemškemu sovražniku izven svojega ozemlja. Domobranstvo pa je bilo name-njeno samo vzdrževanju notranjega reda in varnosti slovenskega prebivalstva in ni niti en domobranski strel počil na zunanjih frontah.

Tudi odporniško gibanje je imelo na Slovenskem povsem drugačno naravo kot drugod. Nikjer drugje namreč ni zašlo v komunistično socialno revolucijo. Na Slovenskem je komunistična partija razglasila odporništvo za svoj monopol in obsodila kot narodne izdajalce na smrt vse, kateri se ji v tem niso podvrgli. Tako prvi namen

DR. JANEZ JANEŽ v Sloveniji

KAROLINA GODINA

Ob odkritju spomenika velikemu kirurgu, slovenskemu laičnemu misijonarju, dr. Janezu Janežu v Dolskem pri Ljubljani

Stoletja, preden je začela samostojna slovenska država pošiljati po svetu svoje veleposlanike in druge predstavnike, so vedenje o slovenskem narodu skoraj na vseh kontinentih sveta širili neuradni slovenski veleposlaniki-izseljenci, popotniki in med njimi nikakor ne na zadnjem mestu slovenski misijonarji.

Za imenom slovenskega laičnega misijonarja, kirurga dr. Janeza Janeža, smo Slovenci bogatejši za eno povest o dobrih ljudeh. On je to, kar je bil, ne glede na to, ali mu mi to priznamo ali ne, ali to poznamo ali ne. „Njegova zgodba bo ena najlepših strani v slovenski misijonski zgodovini,“ je zapisal o njem veliki slovenski misijonar na Kitajskem Jožef Kerrec leta 1951.

Na pogrebu dr. Janeza Janeža leta 1990 na Tajvanu so budisti tolkli po bobnih žalovanja in govorili: „Škoda, da dr. Fan ni bil budist; proglasili bi ga za božanstvo zdravilstva.“

Ni mu bilo „sojeno“ biti in delati doma, med svojim ljudstvom. Sprejel ga je kitajski svet: celinska Kitajska in Tajvan. O velikem sejalcu božje dobrote, o našem kirurgu, katerega življenje je bilo eno samo nihanje iz ene operacijske dvorane v drugo, katerega število operacij

partije ni bil slabitev zunanjega sovražnika, temveč uničenje notranjih nasprotnikov in uvedba svojega miselnega in družbenega reda. Revolucija je povzročila neprimerno več domačih žrtev kot sovražnikovih izgub. Povojni maščevalni množični pomor pa je odpravil vsak dvom o protinarodni naravi komunističnega partizanstva in polstoletna vladavina, ki jo je vsilila revolucija, je pokazala, kaj je partija v resnici hotela s prevaro o narodnoosvo-

sega v svetovni rekord, o legendi, o našem človeku govori svet. Da bi zmogli kot on vedno ponavljati: „Ne vprašam te, kdo in kaj si, si rdeč ali črn, s severa ali juga, naš ali njihov, človek božji, povej mi, kje te boli, da ti bom pomagal in te pozdravil!“ Da bi zmogli kot on trditi: „Zame so bolniki v središču vsega zanimanja, zanje vse talente in zmožnosti.“

Dr. Janez Janež se je po uspeli rešitvi leta 1945 na Koroškem iz reke ljudi, naravnane v smrt v Kočevski Rog, prvič duhovno vrnil v domovino in njeno zdravstvo leta 1993 v knjižici Dr. Janez Janež — utrinek božje dobrote (Katehetski center, Ljubljana) izpod peresa prof. Toneta Ciglarja. Z odkritjem in blagoslovitvijo njegovega spomenika na žegnanjsko nedeljo, 8. oktobra 1995, v okviru obhajanja

bodilnem boju.

Tako se potrjuje, da je bilo domobranstvo na Slovenskem domoljuben pojav, ki je bil življenjsko nujen in dopusten po moralnih in pravnih načelih. Zgodovinska veda se že oprijema bolj objektivnih kriterijev za ocenjevanje bližnje preteklosti, upravičena pa je zahteva, da tudi oblast s formalnimi akti vzpostavi pravico, tako da obsodi revolucijo in prizna odporništvo proti revoluciji vlogo reševalca domovne.

500. obletnice prve omembe cerkve sv. Helene, pa se vrača za vedno ne le med svoje rojake, ampak tudi v slovenski zdravniški prostor kot ideal etike služnja bolnikom, etike služenja bližnjemu, ne glede na to, ali smo tej vrnitvi prisostvovali ali ne. Kakor njegov naslednik na Tajvanu, dr. Cheng, ki je z zdravniki dal postaviti bronasti kip dr. Janeza Janeža v avlo nove bolnišnice, da bi jim bil vedno pred očmi sitni dr. Oki, ki jih je priganjal k služenju, je slovenska Cerkev (župnija sv. Helene, Dolsko, kjer je tudi osnovano misijonsko društvo dr. Janez Janež) s postavitvijo njegovega spomenika v rojstnem kraju ne le povabila k nesebičnemu služenju bolnim in pomoči potrebnim, ampak mu je tudi dodelila mesto, ki mu v slovenski zgodovini pripada.

Spoznavalci življenja in dela dr. Janeza Janeža lahko tudi upamo, da ta bles-teča podoba človeške solidarnosti in krščanske topline ne bo med zadnjimi slovenskimi svetniškimi kandidati. Toda to prepustimo času in Bogu.

Pogovor z Metko Slabe, voditeljico slovenske šole Josipa Jurčiča

Kdaj in kje se je pričela Jurčičeva šola v Carapachayu? Kdo je bil prvi učitelj? Koliko učencev je bilo v začetku? Kdo je bil prvi katehet?

Jurčičeva šola se je pričela leta 1956 v župnijskih prostorih v Floridi. Prvi učitelj je bil Tone Kovač. Približno 14 učencev je obiskovalo sobotno šolo. Verouk pa je poučeval dr. Alojzij Starc.

Kdo so zaporedoma vodili šolo in koliko časa? Ali lahko naštejete učiteljske moči do sedaj in katehete?

Šolo so zaporedoma vodili : Tone Kovač, Aleksander Pirc, Majda Markež, Mara Pleško, Ani Klemen, Metka Slabe. Učiteljske moči so pa bile sledeče: Tone Kovač, Dušan Šušteršič, Tine Kovačič, Marjana Marn, Aleksander Pirc, Edo Škulj, Marjan Trtnik, Vika Homan, Mara Pleško, Milka Pezdirc, Mojca Pirc, Lučka

8. oktobra 1995 odkrit in blagoslovljen po pomožnem ljubljanskem škofu in generalnem vikarju ljubljanske nadškofije Jožefu Kvasu doprsni kip dr. Janeza Janeža (pobuda, delo in dar akademskega kiparja Evgena Guština) v rojstnem kraju pri cerkvi sv. Helene v Dolskem pri Ljubljani.

Pirc, Mici Korošec, Franci Korošec, Jelka Stanič, Majda Markež, Majda Knap, Kati Komar, Marta Korošec, Silva Blazinšek, Pavla Korošec, Ani Klemen, Metka Slabe, Marjana Pirc, Vilma Vodnik, Janez Škulj, Ani Resnik, Lenčka Klemen, Marija Slabe, Monika Jeretina, Marjeta Senovršnik, Rezika Škulj, Andrejka Drabjizbner, Sašika Dobovšek, Monika Dobovšek, Helena Skarlovnik in Helena Žnidar. Verouk so poučevali: dr. Alojzij Starc, Stanko Škrbe, Albin Avguštin, Matija Borštnar, dr. Jure Rode, France Cukjati.

Koliko učencev je šlo skozi vašo šolo?

Skozi našo šolo je šlo 210 učencev.

In koliko učencev ima šola letos?

Letos obiskuje šolo 29 učencev.

Kdo sestavlja danes učiteljski zbor?

Učiteljski zbor je sestavljen s sledečimi učnimi močmi: France Cukjati, Marija Slabe, Ani Klemen, Helena Žnidar, Helena Skarlovnik, Ani Resnik, Monika Dobovšek in Metka Slabe.

Ali imate odbor staršev? Ali starši učencev sodelujejo s šolo?

Imamo odbor staršev, ki skupno z ostalimi starši skrbijo za šolske potrebe, kot so posprava in priprava šolskih prostorov, šolske potrebščine, priprava malice za otroke in učitelje, pomagajo pri pripravi nastopov (scenerija, obleke, rekviziti itd.) ter skrbijo za nakup novejših učnih pripomočkov.

Katere redne prireditve imate vsako leto? Ali sodeluje šola s Slovenskim domom v Carapachayu?

Čeprav majhna šola, je pripravila veliko število iger in nastopov, prireditve za očetovski in materinski dan (sedaj združena v družinski dan), sodeluje pri skupnih šolskih prireditvah in pri kulturnem programu na obletnicah Doma ter mladinskih dnevih. Pri zaključnih šolskih prireditvah pa otroci pokažejo, kaj vse se v slovenski šoli poleg učnih predmetov lahko nauče.

Kaj je bilo v zgodovini vaše šole posebej pomemben dogodek?

Do kamor seže moj spomin, je bilo

praznovanje 25-letnice Jurčičeve šole poseben dogodek. Združil je takratne in bivše učence, zato je bila udeležba pri kulturnem programu izredna. Nadaljevala se je pa pri pogrtnjenih mizah, kjer smo kot ena družina obujali spomine in anekdote.

Kaj je značilno za vašo šolo?

Težko je govoriti o značilnosti naše šole. Razen če bi omenila, da je karapachajska slovenska skupnost majhna, kar se pozna tudi pri številu šolskih otrok. Rekordno število, nekaj čez 50 otrok, je šola imela pred 25 leti. Potem je stalno padalo. Pred dvema letoma pa je bilo zaznati nov porast, ki se je letos še stopnjeval. Upam, da bo še nekaj let prirastek večji kot odhod učencev iz šole.

Kaj želiš od učencev vaše šole, ko jo bodo končali?

Od učencev, ki bodo končali slovensko osnovno šolo, želim, naj ne pozabijo, da so potomci Slovencev, ki govorijo slovensko, čutijo slovensko, z eno besedo: pripadajo slovenskemu narodu. Čeprav so se rodili v Argentini, v sebi nosijo vse lastnosti in posebnosti slovenskega človeka. Človeka pa tudi oblikuje okolje, v katerem živi. Če bodo znali vzklajati dobre, pozitivne lastnosti argentinskega in

Tečaj Josipa Jurčiča iz Carapachaya na skupnem šolskem izletu.

slovenskega človeka, bodo v sebi našli zadovoljstvo, ki ga čuti tisti, ki je izpolnil svojo narodno dolžnost. To je kot Argentinec in Slovenec v eni osebi. Vse, kar so se v osmih letih naučili v slovenski šoli pri verouku, slovenščini, slovenski zgodovini, zemljepisu in petju, pa naj nadaljujejo v srednješolskem tečaju. Naj ne pozabijo, da imamo Slovenci veliko

lepih in dobrih knjig. Radi naj jih prebirajo. Kajti znanje jezika se predvsem obogati z branjem. Končala bi z besedami velikega slovenskega izseljenskega pisatelja Karla Mauserja, ki je prav učencem slovenskih šol napisal tele besede:

*Čeprav na tujem dom bo tvoj za vselej,
naj misel večkrat roma tja,
kjer starši so živeli
in kri premnogih posvetila tla.*

Folklorna skupina po prireditvi na obletnici Doma v Carapachayu.

Pogovarjal se je Jože Škerbec

IZ SLOVENIJE

Priprava na papežev obisk. Ob zaključku delovnega obiska delegacije Vatikana pod vodstvom patra Tuccija v Republiki Sloveniji je bil 15. novembra v Ljubljani skupni sestanek državnega in cerkvenega odbora za pripravo papežev obiska v Sloveniji. Na sestanku so uskladili predlog programa obiska, ki bo potekal od 17. do 19. maja prihodnje leto. Vatikanska delegacija si je med 3-dnevnim obiskom skupaj s člani obeh odborov ogledala vse kraje, kjer bodo potekala srečanja s papežem. Ves čas obiska sta bila prisotna predsednika obeh odborov, minister za notranje zadeve Andrej Šter in ljubljanski pomožni škof Alojz Uran. Tričlanska vatikanska delegacija se je tudi udeležila seje Slovenske škofovske konference ter obiskala predsednika RS Milana Kučana in predsednika vlade dr. Janeza Drnovška.

PO PATAGONIJI

VINKO RODE

Vinko Rode, avtor tega potopisa.

Dragi prijatelj!

Ko sem bil pred časom pri tebi na obisku v Mengšu, si me spravil v zadrego, ko si me vprašal o Patagoniji. Da bi se izmazal, sem govoril o Bariločah, o neskončni vožnji z vlakom skozi puščavo, da prideš do dežele jezer. Imel sem v spominu nekaj podob o argentinski Švici še iz časov študentovskih podvigov in avantur. A kaj je nižje doli in do kod seže tisti prostrani jug, o tem sem samo sanjal. In upal, da ga bom kdaj spoznal.

Glej, letos se mi je želja spolnila. Zato bo skušal v tej obliki odgovoriti na tvoje vprašanje. Seveda bi bilo še lepše, če bi se bil tudi ti pridružil naši družini. Skupaj bi odkrivali daljno Patagonijo. Ob slovenskih merilih bi še bolj izstopala njena prostornost in raznolikost.

Že nekaj let smo bili z Ivanom in Danetom v dogovorih, da prevozimo „južni stožec“ podolgem in počez. Ivan namreč dela na jugu že trideset let. Tudi Dane je bil nekaj let doli nastavljen. No, Ivan nas je povabil, nekaj špitalske sošolce, na to turnejo. On dobro pozna Patagonijo, nešteto krat jo je prevozil. Po začetnih dvomih se je okorajžila tudi moja žena: navsezadnje je res edinstvena prilika.

Pa še tale misel me je preganjala, odkar sem obiskal Slovenijo in se tako

navduševal nad njenimi lepotami. Da ni prav, da Argentino tako malo poznam, saj je, hočeš nočeš, domovina mojih sinov. Moral bi iti na jug in na sever vsaj kot izvidnik, da prepoznam možnosti in pogoje. Saj veš, kako je z otroki: starši le radi svetujemo ali odsvetujemo to in ono; tudi življenjsko pot!

Hitro smo se domenili. Dobili se bomo v Coronel Suárez, mestu na jugu bariloške province: mi trije z vlakom, Ivan z avtom, ki bo odslej naš konjiček. Bog daj, da bi srečno zdržal dolgo pot!

Ne bom ti opisoval, dragi Andrej, vseh podrobnosti naše odiseje. Preveč je bilo doživetij, preveč raznolikih pokrajin in podnebij, da bi mogel vse zaobjeti. Na slikah je nekaj takih hipov, ki izstopajo iz množice prevoženih poti in postaj. Vabimo te, da jih prideš pogledat.

Da si ustvariš približno sliko o potovanju, sledi nekaj osnovnih podatkov. Prevozili smo čez pet tisoč kilometrov, od srede Argentine do skrajnega juga — v Čilu. Glavne postojanke so bile: Bariloče, Caleta Olivia, Río Gallegos in Punta Arenas, odtod smo odhajali še na dnevne izlete. Puščo in stepo smo spoznavali mimogrede; dosti smo je videli, neizmerne razdalje prevozili po precej enolični patagonski planoti. Ta je včasih čisto ravnins-

ka, potem valovita, „cañadoni“ jo prečkajo kot zareze, *mesete* pa kot silno dolge mize. Velikanske suhe struge govorijo o drugačnih geoloških dobah. Enako kot okameneli gozd — sredi puščave. V predkordiljeri so doline in hribovja že bolj izraziti, vendar je pretežno vse puščavsko. Šele v Kordiljeri sami najdeš pravi gorski svet — z gozdovi, rekami, jezeri in zasneženimi gorami. Zame so bile najlepše ture prav te: po holmih in hribih, ob rekah in jezerih južnoandskih dolin in kotanj, po pragozdovih in skalnatih obronkih, do podnožja planin, kot je čudoviti Paine ali ledenik Perito Moreno.

Že prvi dan, ko smo iz ravninske pamppe zavozili v valovito pokrajino in nato v hribovje Sierra de la Ventana, že tisti prehod je bil očarljiv. Pampa se razgiba, cesta postane iznajdljiva, kar igriva: zavije sem, zavije tja, zaleti se dol, potem gor, se skrije za holmom, prikaže se spet tam daleč neke. Pogorje smo prečkali v veseljem razpoloženju naših alpskih melodij.

Od tod mimo Tornquista (in znanega podjetja) do Bahía Blanca — brez večjih presenečenj. Tam smo napojili konjička in kar hitro pognali naprej — po neizmer- ni ravnini in ravni cesti — do Rdeče reke in čeznjo (medtem iz zelene pamppe v napol puščavsko stepo); in še enkrat v dir do Črne reke — po obronkih doline v bujno oazo, v rodovitno dolino Río Negro do Neuquena.

Če računaš, da smo odšli na pot šele po kosilu, moraš priznati, da smo kar dobro vozili. No, se pač tako reče. Mi smo pomagali, Ivan je vozil.

V Neuquenu smo samo prenočili. Naslednje jutro smo že podili ob reki Limay proti Choconu. Jaz sem ga že poznal, a kar me je presenetilo, je zelenje vse vzdolž jezera. Pred dvajsetimi leti so bili bregovi čisto goli, zdaj je puščava ozelenela: mnogo drevja, nasadi, nova polja. Voda prinaša življenje, nova naselja.

Ko se neha prvi jez, kmalu zagledaš drugega, tako da se umetna jezera vlečejo na ure in ure vožnje. Rokavi zadnjega — Alicurá — so neverjetno razvejani: ko že misliš, da je jezera konec, se ti za hribom prikaže nov zaliv sinje plave gladine. Menda se je raztegnil že skoro do Nahuel Huapija. A mi smo zavili na stransko cesto ob reki Traful. Časa smo imeli dovolj, spotoma smo hoteli še na izlet okrog sedmero jezer — *siete lagos*. Kmalu smo

zavozili v tipični južnokordiljerski svet: tesne doline s temnimi gozdovi, bistre reke in potoki — in sredi tega zelenja se obzorje naenkrat odpre v jezersko gladino. Lago Traful je kot modro-zeleni biser, položen med zeleno hribovje. Nato še druga jezera: Torrentoso, Espejo, pa tam nekje skrito jezero — Escondido —, da ga res nismo videli. Po čudovitih cestah, po tisoč ovinkih, klancih in „toboganih“ smo prišli na severno obalo Nahuel Huapija. Naše oči so bile polne čudežnih podob. V enem dnevu iz puščavske planote — v kraljestvo jezer, v svetišče temnih globelinge, fiire, z amankaji in „lupines“; iz sončne obale vodá na preprih svežih južnih vetrov. V daljavi pa vršaci v večno belem oblačilu: prvi viden še z glavne ceste, stožasti Lanín, veličasten, a odmaknjen.

Naše postaje?

Ob reki Minero izdatno kosilo. Spremlja nas pesem deroče, kristalno čiste reke. Na nasprotni strani, čez cesto, se pasejo krave s telički. Dane je bukolčno navdihnjen s svojo staro kamero.

Mirador nad jezerom Traful je naslednja postaja. Človek bi strmel ure — očaran od tolike lepote. Lago Espejo je znano kot ne preveč ledeno. Tam sem se prekrstil — *bautismo de inmersión* — s patagon-

sko pratiko — gorá, goličav, gozdov in vodá.

Že na noč smo iskali v mestu dobre sorodnike. Gostoljubnost je še posebno dragocena, če imaš za sabo dolgo pot. Bog jim povrni!

Odiseja se je komaj začela.

Vožnja v San Martín de los Andes naslednji dan od začetka do konca eno samo božje čudenje. Na ure in ure piješ lepoto gozdov in vodá, pa vedno v novih oblikah: lepoto v ključu zelenih in modrih barv v vseh mogočih odtenkih, trate posejane s cveticami, gore pa s snežnimi lisami. Preveč, preveč za oči, navajen cimenta, asfalta, predmestnih smetišč in človeške mizerije.

Z vrha razgledne točke, na polotoku, gori nad Villa La Angostura, občudujemo bariloško pokrajino: véliko jezero, otoki, polotoki, hribi, planine. Ne moremo naprej brez fotografiranja. Nato še sprehod po prijaznem naselju, nakup jedače in pijače — in že smo na poti. Jezera si sledijo: znova Correntoso in Espejo, potem Pichi Traful, Falkner, Villarino, Escondido. Tam nekje globoko v kotlini, slap deroče reke, nato kmalu Lago Lácar in mesto San Martín de los Andes. Spre-

hodimo se po ličnih ulicah, hvalimo čistočo, cvetlične grede po parkih, lepe napiše po ulicah in trgovinah, vsesplošen dober okus. Zelo prijazno mesto! Razumljivo, dostavi Ivan. V občinski upravi so same dame, od županje do svétnikov.

Domov grede se povzpemo do Chapelco, od tam pa po čudoviti poti Paso de Córdoba spet do sotočja (Confluencia). Kaj ima posebnega ta prelaz? Neverjetne gorske oblike, podobne onim iz Začarane doline — Valle Encantado, a jih prekašajo. Na več krajih „božji prst“ kaže proti nebu; pa katedrale, gradovi, utrdbe, fantasmagorične zgradbe, pošasti, stolpi. Ivan je moral kar naprej ustavljati — za slikanje, pa že nočilo se je! Dobri dve uri smo vozili po tej bajni dolini, malokoga smo srečali. Nekje je bil napis: Estancia San Jorge; tudi kapelica s svetnikom na pročeju je švignila mimo. Dobršen del doline je pogozden z borovci, ki očitno lepo uspevajo. Če vse to spada k istemu posestvu, potem je za naše pojme kar nepojmljivo razsežno.

14. 1. 95. Jutro se je naznanilo sončno, kot vse dni poprej.

Za slovo od Bariloč smo šli na Cerro Otto. Medtem ko smo srkali vsak svojo nedolžno kapljico, se je svet vrtel okrog nas: vsa znana jezera, venec gora, čigar vrhovi so bleščali v poletnem soncu v vsej svoji slavi. Razločno so se videle špice Katedrala, vrhovi Tronadorja, Capilla in López. Na drugi strani, proti severu, se pogorje nadaljuje. Ugibam, kateri od njih je Cerro Shaihueque, saj ga je doletela čast, da je naslovil slovensko knjigo. O, ko bi bil avtor le-te z nami, kako bi nam znal natanko pokazati in opisati vsak bariloški kotiček!

Popoldne izlet v Llao-Llao, ja, tudi notri, v hotel, Vse neverjetno razkošno, fino, elegantno — in seveda turistično. Ne vem, kako je izgledal stari hotel, prenovljeni je vsekakor na višini „prvega sveta“. Po okolici pa spada kar v rajske kategorije!

15. januarja. Takoj po zajtrku skupinska slika z našimi gostitelji, potem slovo od Bariloč in na daljni jug. Do Bolsona nam je že znano: vse se ujema, jezera Gutiérrez, Mascardi, Gulielmo; spomin na staro cesto, na Cañadón de la Mosca. Malo pred Bolsonom ugibam, kje naj bi bil Mallín Ahogado: eno poletje smo tam prebili z družino. V Bolsonu

Ob avtorju (s kapo) žena Jana in sošolec iz študentovskih let v taboriščih Lienz in Spittal, salezijanec Dane Vrečar.

kupimo izvrstne češnje, nato pa še boljše v Hoyo de Epuyén. Tu je izredno veliko „močilerov“ – pešcev in kolesarjev.

Zapustimo asfalt in se napotimo proti Esquelu po „jezerskem“ ali „camino de los lagos“. A trenutno spet patagonska pušča: na levi golo hribovje, zelenkasto rjavo. Na desni kordiljersko snežno pogorje, verjetno — po zemljevidu — Cordón de Cholila. Za sabo puščamo Triglav – Tres Picos, konice proti nebu. In že smo v dolini — ob reki La Bolsa, nato jezero Rivadavia, reka istega imena, Zeleno jezero (Lago Verde) v kotlini. Kosilo v gozdu ob jezeru Futaleufquen. Ker se nam ne mudi, za „postre“ vžemo tarok. Sprehod po obali, nato do bližnjega slapa.

V zvezi z izletom po jezerski deželi (Parque Nacional Los Alerces) bi ti rad povedal, Andrej, osebno doživetje. Veš, da je z nami moja žena Jana, ki je tedaj že prevzela posle stevardese. A danes je prisedla tudi Nana; pravzaprav je priletela — kot slavček, in nam pela in pela. Da, Nana Mouskouri nam je žgoleda neutrudno. Postal sem pozoren nanjo. Sram me je bilo priznati, da je do sedaj nisem poznal. Kako je sploh to mogoče, sem si dejal, ko poje po angelsko dovršeno! Glas ji prosto plava kot brez naravne opore, pristopa tako lahkotno, modulira tako skrivnostno

lepo, pregibi so tako žensko graciozni, da te očara in čisto osvoji. Ne vem, kje in kako sta se spojili jezerska pokrajina in njen glas. Morda v barvah, kajti njen glas ima tako delikatno barvo, tako globinsko žensko, da je naenkrat vsa pokrajina zapelela v čudovitih barvah: gozdovi so peli, jezera in reke in oblaki in sinje nebo — vse je pelo, vse je čarobno zvenelo v arijah: Qual cor tradisti; Voi che sapete; Una furtiva lacrima. Potem menda mehiškanske: Amapola, Golobičica, Lastovka, De Colores. Ne vem, katera je lepša. Ay chinita que sí...

Ko smo se bližali Esquelu — ob dolgem drevoredu — in je ravno sonce zahajalo, je Nana pela pesem iz zbirke Libertad. Zbor naskakuje kot v mogočnih valovih neko idealno, vzvišeno postavo; valovi naraščajo, akordi gredo više in više: njen solo plove svobodno in suvereno kakor prapor nad legijo zmagovalcev. Tako smo vstopali v mesto: zmago slavno, slovesno, polni zanosa. Vse je pelo v nas, čista podoba dolin in gorá, gladine neizmernih vodá, prostranost in sinjina neba.

Osrednje doživetje teh dni je bilo snidenje starih prijateljev. Naša prijateljstva so se skovala v begunskih letih, v avstrijskih taboriščih. Bili smo sošolci do male

mature, bili člani istih organizacij, videvali smo se dnevno, igrali se skupaj, taborili, tudi molili. Mogel bi reči, da smo živeli kot pod isto streho: vsi naši urniki so se ujemali, kot tudi vse naše ideje in naše skrbi.

Naravno je bilo, da smo se ob letošnjem srečanju pogosto spominjali onih odločilnih let. Vožnja skozi geografski prostor je naposled vodila tudi skozi čas, skozi pet desetletij nazaj na izhodišče naše izseljenške avanture. Na leta, ko so se odločale naše življenjske poti. V tistih letih je za metek naših poklicev, naših nazorov, prijateljev in tudi naših prvih ljubezni.

Mnogo teh spominov je prišlo na površje: spomini na sošolke in sošolce iz 3. in 4. gimnazije, na naše profesorje Luskarja, Pavlovčiča, Logarja, Jegliča, Bajuka, Pajkoviča in druge. Sošolcem v Severno Ameriko smo poslali razglednico — prav kot izraz spominjanja na skupna begunska leta. Neverjetno živo vztrajamo v zavesti tega sošolstva.

Skoro neizogibno srečavanje je ob taroku. Misli so šle v daljni Spittal ob Dravi, kjer smo mnogo igrali: vsaj eno poletje smo „prešpili“ v senci fižola preklarja. Takrat smo Ivana krstili — menda ponekemu takratnem romanu — „župnik s cvetočega fižola“.

Se druge anekdote so oživele. O Novaku, prijatelju, ki je rad pribil z „dejstvo je“, kar je bilo zelo učenó. Ali o Korošču: „težka je moja beseda“. Seveda, kaj smo mulci vedeli, kaj je prestal! O zaljubljenosti, v čisti platonični razdalji, med M. in M., med L. in V., med F. in I. O nesrečnih ljubeznih, o skritih in nikdar izpovedanih čustvih. O, zlata mladostna leta!

V taborišču je bilo za mladino kar vzorno preskrbljeno, za vzgojo in za prosti čas. Če ne bi stradali, posebno prvo leto, bi bila tista leta idilično lepa. Naše resnične težave in življenjske krize so nastale šele obrazhodu in razselitvi. Zakaj? Novi svet je pomenil v prvi vrsti ločitev od prijateljev, sošolcev, prekinitev študijev, vživljanje v nova okolja, nove kulture, nove jezike.

Tudi mi trije smo se takrat razšli, kot tudi z drugimi sošolci. Polovica jih je odšla v Severno Ameriko; nekateri so z njimi obdržali pismene

1. novembra 1955 je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu
IVAN ALEKSANDER MIKLAVC, sin Lojzeta in Laure roj. Ferreyra.

zveze, zasilne in začasne. V resnici pa je bila ločitev globlja in bolj usodna, kot smo si takrat mogli predstavljati. Obiskov je bilo malo; občasno smo kaj zvedeli drug o drugem, a razdalja se je stalno večala. Oni so šli v „prvi svet“ in so povečini — tako si predstavljam — veliki gospodje. Mi smo pristali, nevedé, v tretjem svetu, kot se je pozneje izkazalo. Na splošno s(m)o se dobro znašli. A nekaj primerov je bilo, ki so si rezali prekleto trd kruh. Še bolj dramatično je bilo za profesorje: šli so za težake v tovarne, na javna dela. Neverjetno veliko nas je takrat zbežalo v zavetje vesoljne (katholikós) ustanove. Tam je bilo možno, na neki način, nadaljevati življenje po poznanih vrednotah, simbolih in merilih. In tudi možnost za nadaljevanje študijev ni zanemarljiva. Z Ivanom se srečam po dolgih ovinkih in mnogih letih. Vendar prijateljstvo ni nikdar zamrlo. Taboriščnim zavezam smo tako globoko zapisani, da jih čas ni mogel zabrisati.

Sožitje in spomini in doživljanje istih lepote se zrcali v davnih doživetjih. Morda na koroških taborenjih, v šolskih klopih, morda v edlinškem mističnem občestvu.

Ni čudno, da je po nekaj dneh sožitja, ko smo delili vse ure dneva, prišlo do večjega zaupanja, do nedolžnih opazk in morda do kake zbadljivke, kajpak, na račun naših manij. Denimo, zadeva naše prehrane. Imeli smo nekaj zaloga v prtljžniku, a čudežno se te niso manjšale, ampak narobe, bilo jih je vedno več (prostora pa seveda vedno manj). Končno smo spoznali, da ne smemo puščati Daneta samega v trgovino.

Ivan med vožnjo ni rad ustavljal; pač na določenih mestih, na razglednih točkah — in na cilju. Midva z Danetom sva pa pogosto sitnarila za slikanje, da, celo na enotirnih gorskih poteh, pač čisto nedolžno. Pilotu je šlo končno že malo na živce, ne vem, kako je to povedal, a poslej sva nekako s strahom in po posvetovanju prihajala na dan s prošnjo.

Pri taroku se dogodi, da ima kak večer vedno isti igralec dobre karte. *La racha!* Ne veš, kaj bi naredil, da bi se stvar obrnila, „*cómo cortar la racha*“. Je že kar neverjetno, da te golo naključje tako sistematično zapostavlja, a je tako. Končno že ne moreš skrivati slabe volje in zmagovalcu zabrusiš: „Sreča še ni znanje.“

(Dalje prihodnjič)

Iz naše KRONIKE

Na praznik vseh svetnikov in na dan spomina vseh vernih rajnih, 1. in 2. novembra, so se rojaki zbrali na pokopališčih za skupno molitev, po verskih središčih pa so se brale svete maše; v slovenski cerkvi Marije Pomagaj so molili vse tri dele rožnega venca, sveta maša je bila za vse rajne Slovence v Argentini in žrtve revolucije, nato pa molitev ob grobu msgr. Oreharja v cerkvi in pred spomenikom junakov na dvorišču Slovenske hiše.

Malgaški asado, dobrodelno kosilo za pomoč slovenskim misijonarjem na Madagaskarju, je bil v nedeljo 5. novembra v Hladnikovem domu v Slovenski vasi.

Občni zbor ZSMŽ, ki ji predseduje Pavlina Dobovšek, je bil 8. novembra v Slovenski hiši.

„**Marijin mesec**“ smo praznovali v Argentini od 7. novembra do 8. decembra.

„**Mi in Slovenija**“ je bil naslov predavanja dipl. jurista Božidarja Finka na kulturnem večeru SKA v soboto 11. novembra v Slovenski hiši.

Preimenovanje ulice Santos Dumont v República de Eslovenia je bilo 14. novembra v buenosaireški četrti Palermo; pobudo so dali argentinski prijatelji Slovencev in Zedinjena Slovenija, dekret pa izdal župan mesta Buenos Aires; ob prisotnosti številnih funkcionarjev in diplomatskih zastopnikov sta se

zahvalila predsednik ZS Marjan Loboda in odpravnik poslov RS prof. Matjaž Puc.

Sklepna prireditev Srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka je bila v soboto 18. novembra z razdelitvijo spričeval, zahvalno mašo in prireditvijo v dvorani Slovenske hiše.

Proslava Kristusa Kralja je bila v Slovenski hiši v nedeljo 26. novembra; ob 16. uri je bila slovesna maša v cerkvi Marije Pomagaj za pok. škofa dr. Gregorija Rožmana in vse Slovence, ki so zaradi zvestobe Kristusu darovali življenje; z delegatom Jožetom Škerbecem, ki je prebral nagovor dr. Lojzeta Kukovice „Kristus Kralj in naš čas“, sta somaševala župnika Anton Bidovec in Jože Guštin, mašni napovedovalec je bil Janez Jereb, berili pa sta brala Marija Snoj in Marjan Loboda; zbor Gallus je pod vodstvom Anke Gaser pel Schubertovo mašo ob orgelski spremljavi prof. Ivana Vombergarja; v dvorani je Gallus zapel Čajkovskega Tebi pojem in Otče naš, Müllerjevo O Deus, ego amo te, Wagnerjevo Jubilate Deo in Händlovo Alelujo; pesnitev dr. Marka Kremžarja „Kralj zdomcev“ so pod vodstvom lic. Stanka Jerebiča recitali arh. Jure Vombergar, Boštjan in Gregor Modic, Danijel Grabec, Martin Sušnik, Marjan in Tone Vivod, Damijan Ahlin, Marcel Brula, Klavdij Selan, Dominik Oblak, Albi Klarreich, dr. Marija Avguštin, Tatjana Modic Kržišnik, Kristina Jereb Qualizza, Lučka Jereb Oblak, lic. Helena in Irena Žužek, Urška Nose, Veronika

12. novembra 1995 je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Airesu
KATJA MALOVRH, hči Andreja in Alenke roj. Čop.

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Najbolj zaležejo nizki udarci z visokega položaja.
- Srečal sem se z Abrahamom, bil je videti veliko starejši od mene.
- Ni prav, da bodo prvi odšli nazaj.
- Volja ljudstva se lahko spremeni v nejevoljo ljudstva.
- Skrajšanje delovnega časa je hkrati podaljšanje honorarnega dela.
- Nekateri cilji umažejo še tako plemenita sredstva.
- Človek, ki ga pokopljejo na države stroške, je največkrat tudi živel na državne stroške.
- Novoletno voščilo, primerno za naš čas: Srečno smo preživeli staro leto!
- Politična linija se ne dá držati z dieto.
- Žalost je, da največkrat osli poberejo levje deleže.
- Slab karakter, dobra karakteristika in še boljša karoserija.
- Kratek spomin je pogoj za dolgo kariero.
- Slovenci postanejo patrioti šele v tujini.

**malo
za šalo**

Križ - Pridigar: „Otročiči, če imate križe, jih darujte Gospodu!“

Neki mož v cerkvi prime ženo in jo dvigne: „Sprejmi jo, Gospod! Darujem ti jo z vsem srcem.“

Stvarjenje - Katehet pri verouku vpraša otroke, naj povedo, kako je Bog ustvaril človeka.

Dvignila se je neka deklica: „Naj-

prej je Bog ustvaril Adama. Potem je pogledal in dejal: „Morda lahko naredim kaj boljšega, poskusimo!“ In tak je ustvaril Evo.“

Turist - Kdo je turist? Turist je človek, ki se pelje sto kilometrov daleč, da se tam slika ob svojem avtomobilu.

Vivod in Monika Klarreich; odrsko sceno so pripravili arh. Vombergar, Franc Vester in Ivan Smole; za luči sta skrbela Bogdan Magister in Avrelj Nose.

Na duhovniškem sestanku je 29. novembra govoril biblicist France Bergant o govoru na gori.

Sklepne prireditve osnovnih šol so bile v soboto 25. novembra, 2. decembra ali v nedeljo 3. decembra.

„Počitniški dom dr. Rudolf Hanzelič“ je imel 30. novembra občni zbor v Slovenski hiši; odbor sestavljajo: predsednik France Rant, prvi podpredsednik arh. Jure Vombergar, drugi podpredsednik Marjan Pograjc, tajnica Rezi Marinšek, namestnica Ivanka Krušič, blagajnik Ivan Makovec, namestnica Mirta Rant Ayerbe, odborniki: Rudolf Smersu, France Vitrih in Jože Škerbec, namestnik arh. Jure Mihelič; v nadzornem odboru: France Lobnik, Nace Grohar, Ivo Urbančič, namestnik Ivan Jerman.

Miklavževe prireditve so bile po vseh naših šolah in krajevnih domovih.

Duhovne vaje za žene. V nedeljo, 19. novembra, so bile poldnevne v Slovenski hiši s 126 udeleženkami. Vodil jih je dr. Alojzij Kukovica.

Od 8. do 10. decembra pa so bile dvodnevne v Domu duhovnih vaj Marija Auxiliadora v San Miguelu. Udeleženec je bilo 38, vodil pa jih je prof. France Bergant.

KJE JE KAJ

Leto vere in upanja -

Marko Kremžar 1

Naša verska skupnost v letu 1996 -

Lojze Kukovica 2

Sveto Božje Dete - Joško Kragelj 3

Vse, kar je dobro za našo

skupnost, je treba podpreti... -

Pavlina Dobovškova 4

Iz Slovenije 5, 23, 27

Izpod vrha drugega tisočletja -

Nadislava Laharnar 6

„Komunizem je sicer mrtev, vendar

ne počiva v miru“ - Anton Stres 7

Če na vrata trka strah... -

Alojz Rebula 8

Vera v križanega Boga - Messori

- Janez Pavel II. 9

Marija, sveta božja Mati 10

Kako čudovito je tvoje ime po vsej

zemlji! - Zdenka Serajnik 10

Sveta Božja Mati Marija -

Zdenka Serajnik 10

Gospodovo razglasenje ali

sveti Trije kralji 11

Četrti kralj - Johannes Joergensen 11

Gospodovo razglasenje -

Zdenka Serajnik 12

Po našem štetju - Alojz Rebula 12

Betlehemska prošnja za mir -

Papež Pavel VI. 13

Smisel in pomen sramežljivosti -

Lojze Kukovica 13

Kaj pravi Katekizem katoliške

Cerkve o sramežljivosti 15

Bachove maše - Edo Škulj 16

Prvi Slovan na Petrovem sedežu 17

Slomšek in nač čas - St. Janežič 21

Domobranska prisega -

Božidar Fink 24

Dr. Janez Janež med nami -

Karolina Godina 25

Pogovor z Metko Slabe, voditeljico

slovenske šole Josipa Jurčiča -

Jože Škerbec 26

Po Patagoniji - Vinko Rode 28

Iz naše kronike 8, 31, 32

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVJA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires,

Argentina - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877

Stavljenje in oblikovanje: MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

Tiska: Talleres Graficos VILKO S.R.L., - Estados Unidos 425

(1101) Buenos Aires, Argentina

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA:

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA:

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzu-ia 18,

34170 Gorizia, Italia. AVSTRILIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1995: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - (1407) Buenos Aires, Argentina.

Na osrednji misijonski proslavi v Slovenski vasi v Lanusu so igrali igro „Egiptovski Jožef“ v režiji Mirjam Goljevšček.
26. novembra v Slovenski hiši. Proslava Kristusa Kralja s pesnitvijo dr. Marka Kremžarja „Kralj zdomcev“
pod vodstvom lic. Stanka Jerebiča.

SLOVENSKI DAN 1995

22. oktobra 1995 na Pristavi v Castelarju. Začetek popoldanskega programa na 40. Slovenskem dnevu.
Foto: Marjan Šušteršič

Združena pevska
zbor
—Gallus in
Mladinski
iz San Justa—
nastopata
pod vodstvom
Andrejke Selan
Vombergarjeve.
Foto: Marko
Vombergar.

Folklorna skupina
s Pristave pleše
Dolenjski ples.
Foto: Marjan
Šušteršič.